

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Bakalářská práce

**EU a předsednictví ČR v Radě EU v letech
2009 a 2022**

Anna Marie Vágnerová

Plzeň 2024

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická
Katedra ústavního a evropského práva
Studijní program "Právní specializace"

Bakalářská práce
EU a předsednictví ČR v Radě EU v letech 2009 a 2022
Anna Marie Vágnerová

Vedoucí práce: doc. JUDr. Monika Forejtová, Ph.D.

Katedra ústavního a evropského práva
Západočeská univerzita v Plzni, fakulta právnická

Plzeň 2024

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Anna Marie VÁGNEROVÁ**
Osobní číslo: **R21B0179P**
Studijní program: **B0421A220009 Právní specializace**
Téma práce: **EU a předsednictví ČR v Radě EU v letech 2009 a 2022**
Zadávací katedra: **Katedra ústavního a evropského práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Předsednictví Rady Evropské unie
3. Předsednictví České republiky v roce 2009
4. Předsednictví České republiky v roce 2022
5. Závěr
6. Seznam použitých zdrojů
7. Seznam použité literatury
8. Seznam příloh

Rozsah bakalářské práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- KANIOK, Petr. *České předsednictví Rady EU – most přes minulost*. 2018. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010. 240 s. ISBN 978-80-210-5348-9.
- KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2008. 173 s. Monografie; sv. 22. ISBN 978-80-210-4765-5.
- MAREK, Daniel a BAUN, Michael J. *Česká republika a Evropská unie.*, Brno: Barrister & Principal, 2010. 227 s. ISBN 978-80-87029-89-3.
- FIALA, Petr, KRUTÍLEK, Ondřej a PITROVÁ, Markéta. *Evropská unie*. 3., aktualizované, rozšířené a doplněné vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2018. 990 s. ISBN 978-80-7325-450-6.
- POTUŽNÍK, Jiří F. *Mirek Topolánek – sto dní v čele Evropy: [100 dní s předsedou Evropské rady, aneb, Jak úspěšné tažení Čechů na mezinárodním poli zastavili Češi]*. [Praha]: WWA photo, [2009]. 148 s. ISBN 978-80-903963-5-7.

Vedoucí bakalářské práce: **Doc. JUDr. Monika Forejtová, Ph.D.**
Fakulta právnická

Datum zadání bakalářské práce: **19. ledna 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2024**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. Monika Forejtová, Ph.D.
vedoucí katedry

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „*EU a předsednictví ČR v Radě EU v letech 2009 a 2022*“ zpracovala samostatně. Veškeré použité zdroje informací, prameny a literaturu jsem řádně citovala v poznámkách pod čarou a společně jsou uvedeny v seznamu literatury.

V Plzni dne 30. 3. 2024

.....

Anna Marie Vágnerová

Obsah

Úvod.....	1
1 Vztah České republiky a Evropské unie.....	3
2 Rada Evropské unie.....	4
2.1 Členění Rady EU.....	5
3 Předsednictví Rady Evropské unie.....	6
3.1 Principy předsednictví.....	7
3.1.1 Rotační princip.....	7
3.1.2 Princip nestrannosti.....	8
3.2 Funkce předsednictví.....	9
3.2.1 Administrativní a manažerská funkce.....	9
3.2.2 Reprezentační funkce.....	10
3.2.3 Vyjednávací funkce.....	11
3.2.4 Funkce vymezování politických priorit.....	12
3.2.5 Funkce prosazování národních zájmů.....	12
4 Předsednictví ČR v Radě EU v roce 2009.....	13
4.1 ČR jako očekávaný „outsider“ předsednictví.....	13
4.1.1 Entropa.....	14
4.2 Příprava ČR na předsednictví.....	15
4.3 Program předsednictví.....	16
4.3.1 Ekonomika.....	17
4.3.2 Energetika.....	17
4.3.3 Evropská unie ve světě.....	18
4.4 Programové výsledky předsednictví.....	18
4.4.1 Ekonomika.....	19
4.4.2 Energetika.....	20
4.4.3 Evropská unie ve světě.....	21
4.5 Celkové hodnocení předsednictví.....	22
4.5.1 Hodnocení předsednictví významnými osobnostmi.....	23

5	Předsednictví ČR v Radě EU v roce 2022	24
5.1	Příprava ČR na předsednictví	24
5.2	Program předsednictví	26
5.2.1	Zvládnutí uprchlické krize a poválečná obnova Ukrajiny.....	26
5.2.2	Energetická bezpečnost	27
5.2.3	Posílení evropských obranných kapacit a bezpečnost kybernetického prostoru	28
5.2.4	Strategická odolnost evropské ekonomiky.....	28
5.2.5	Odolnost demokratických institucí.....	29
5.3	Programové výsledky předsednictví.....	29
5.3.1	Zvládnutí uprchlické krize a poválečná obnova Ukrajiny.....	29
5.3.2	Energetická bezpečnost	30
5.3.3	Posílení evropských obranných kapacit a bezpečnost kybernetického prostoru	31
5.3.4	Strategická odolnost evropské ekonomiky.....	33
5.3.5	Odolnost demokratických institucí.....	34
5.4	Celkové hodnocení předsednictví.....	36
5.4.1	Hodnocení předsednictví významnými osobnostmi.....	37
6	Komparace předsednictví ČR v Radě EU v letech 2009 a 2022.....	39
	Závěr.....	41
	Cizojazyčné resumé.....	42
	Seznam použité literatury:.....	43
	Seznam použitých internetových zdrojů:	45

Úvod

„Evropou je společně sdílený osud, společná komplikovaná historie, společně sdílené hodnoty, společná kultura života. Ale nejen to. Je to do určité míry i prostor určité vůle, určitého chování a určité odpovědnosti...“

- Václav Havel, 15. květen 1996, udílení Ceny Karla Velikého

- projev „Evropa jako úkol“

Takto ve svém projevu v roce 1996 definoval evropský kontinent bývalý prezident České republiky Václav Havel. Právě zmíněným projevem inspirovaný úvod této bakalářské práce se o 26 let později stal významným okamžikem druhého předsednického období České republiky v Radě Evropské unie, jehož zástupci si pojem „*Evropa jako úkol*“ zvolili za jeho oficiální motto. Evropa byla v očích Václava Havla vnímána trojím způsobem. Jako první v ní spatřoval určitý geografický a liniově rozdělený celek, jehož podobu nalezneme v každém zeměpisném atlase. Za druhé ji definoval jako Evropskou unii, v roce 1996 stále ještě složenou pouze ze států, které za svou existenci neprošly komunistickým režimem. Třetím pojetím byla právě výše citovaná myšlenka, na jejímž základě nestačí pouze pohledět do atlasu nebo do seznamu členských států, ale je třeba brát v potaz sdílené historické i kulturní jádro všech zemí tvořících toto nemalé území.¹ Na základě těchto společných hodnot se posléze postupně začaly utvářet priority založené na budování a upevňování vztahů mezi jednotlivými evropskými státy, a to především v podobě vzájemné pomoci, tolerance a respektu. V rámci utváření společných hodnot v minulosti vznikl i institut předsednictví Rady Evropské unie, jehož prostřednictvím je členskými státy utvářena společná vize jejího budoucího vývoje. Každá členská země má v rámci svého půlročního předsednického mandátu, právo přednášet své požadavky či obecné návrhy, primárně směřující k prosperitě celé Unie. Předsednictví sice do jisté míry představuje velmi stresové a nikterak snadné období, ale ve výsledku se jedná o obrovskou příležitost, umožňující každému státu poukázat na nezanedbatelnou důležitost jeho členství v Evropské unii.

¹ *Evropa jako úkol*. Online. Vaclavhavel.cz. Dostupné z: <https://www.vaclavhavel.cz/cs/index/novinky/1248/evropa-jako-ukol>. [cit. 2024-03-11].

Hlavní náplní a cílem této bakalářské práce na téma *EU a předsednictví ČR v Radě EU v letech 2009 a 2022* je bližší seznámení se, podrobná analýza a co největší možné přiblížení prozatím jediných dvou předsednických období, které měla Česká republika v rámci svého dlouholetého členství v Evropské unii možnost vykonávat. Jedná se o mandáty představující období první poloviny roku 2009 a druhé poloviny roku 2022. Souhrnný popis se bude týkat primárně oblastí zaměřujících se na několik let dopředu trvající přípravné procesy předsednictví, jeho program a s tím související programové výsledky, celkové zhodnocení a konečnou komparaci obou předsednických období České republiky. Tato práce je také obohacena o základní informace týkající se obecného fungování Rady Evropské unie, jež představuje jednu z klíčových institucí tohoto společenství.

Obě zmíněná předsednictví se lišila v několika zásadních aspektech, jež budou postupně představeny v této práci. Přesto však jejich průběh ovlivňovala a spojovala celá řada událostí, se kterými se Česká republika musela, jakožto předsedající země Evropské unie, vypořádat. V obou případech se ocitla ve funkci lídra Rady za doby celosvětových krizových opatření, která jí oba předsednické mandáty značně ztěžovala. Pro Českou republiku byl také výkon této funkce poněkud složitější nežli pro ostatní členy Unie, a to především z důvodu jejího dlouhodobého a do jisté míry negativního vnímání ostatními členskými zeměmi. Na poli Evropské unie byla dlouhou dobu obecně považována za jistého „outsidera“, což bylo hlavním důvodem, proč drtivá většina členských zemí byla k oběma českým předsednictvím velice skeptická, a to ještě před samotným převzetím pomyslné štafety. Zástupcům české vlády se však (především ve druhém předsednickém období) podařilo evropskou společnost přesvědčit o opaku a dokázat tak světu, že i stát o velikosti České republiky dokáže sehrát na poli celosvětového vyjednávání a reprezentace významnou roli.

1 Vztah České republiky a Evropské unie

Evropská unie (EU) neboli společenství 27 evropských států, jedno z největších ekonomických státních seskupení, výsledek moderního integračního procesu a řada dalších pojmenování, jež jí lze přidělit, je obecně považována za jeden ze základních světových aktérů působících v ekonomické, politické a mírové oblasti. Česká republika (ČR) se stala členem tohoto celosvětově významného společenství 1. května 2004, kdy po dlouholetém přístupovém procesu vstoupila tento den v platnost *Smlouva o přistoupení České republiky, Estonska, Kypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Polska, Slovinska a Slovenska* k Evropské unii. Prvotní podání žádosti o přistoupení ČR k EU bylo však učiněno již počátkem roku 1996. Tím započala éra dlouholetého vyjednávání, primárně probíhajícího mezi lety 1998 až 2002. Za zakončení tohoto vyjednávacího období je obecně považováno slavnostní podepsání výše uvedené přístupové smlouvy všemi zmíněnými zeměmi, a to konkrétně v Athénách dne 16. dubna roku 2003. V rámci přístupových pravidel je nutné splnění několika podmínek v podobě Kodaňských kritérií. Dále bývá obecným pravidlem uskutečnění celostátního referenda na území daného státu. V případě ČR tak ve dnech 13. a 14. června 2003 proběhlo zatím jediné konané referendum s celostátní působností na našem území. Účast na tomto referendovém hlasování dosáhla pouhých 55,21 %. Svůj souhlas s přistoupením ČR do EU vyjádřilo celkem 77,33 % oprávněných voličů ČR, což odpovídá téměř 3,5 milionu obyvatel republiky. Oproti tomu více než 1 milion občanů ČR, tedy zbylých 22,67 %, vyjádřilo svůj nesouhlas.² Dlouholetý přístupový proces ČR do EU, znamenal pro celou českou společnost zásadní transformaci do nejen evropské, ale i celosvětové ekonomické a politické sféry.

Společně s ČR se k EU připojilo dalších devět evropských států a jednalo se tak o její největší rozšíření v dějinách. Celkový počet obyvatel EU tehdy vzrostl o 20 % a to z původních 382 674 000 na 456 815 000. Jednalo se tedy o populační nárůst o více než 74 141 000 obyvatel.³ Rozšíření v takto velkém měřítku bylo primárně zapříčiněno výsledkem dlouholetého historického vývoje, v rámci

² HAD, Miloslav, STACH, Stanislav a URBAN, Luděk. *Česká republika v Evropské unii: členství, přínosy a výzvy*. Praha: Český institut pro integraci EU, 2005. 181 s., 6, [18] 1. ISBN 80-254-6085-1. Str. 5.

³ LACINA, Lubor, STREJČEK, Petr a BLÍŽKOVSKÝ, Petr. *Učebnice evropské integrace*. 4. přepracované a aktualizované vydání. Brno: Barrister & Principal, 2016. 359 s. ISBN 978-80-7485-104-9. Str. 287.

kterého převládala snaha všech těchto států o zapojení se do společné evropské integrace po pádu komunistického režimu v zemích střední a východní Evropy.⁴

2 Rada Evropské unie

Rada Evropské unie, někdy nazývána také jako Rada ministrů či jednoduše Rada, z jedné třetiny zastupuje tzv. základní institucionální „trojúhelník“ Evropské unie. Tento pomyslný trojúhelník je tvořen jejími vrcholnými orgány, mezi které je dále řazena Evropská komise (EK) a Evropský parlament (EP). Společně pak tyto tři instituce působí v samotném jádru institucionálního systému EU.⁵ Společná spolupráce všech těchto orgánů je velmi úzce spjatá. Rada je povinna podávat průběžné zprávy o své činnosti Parlamentu a zároveň je v neustálém kontaktu s Komisí. Dále se jedná o klíčovou instituci v oblasti mezinárodní síly, spravedlnosti či společné zahraniční bezpečnostní politiky a obrany (SZBP). Rada je orgánem, který funguje na bázi stálého vyjednávání a opakujících se konferencí, jež probíhají v podobě zasedání jejich primárních členů. Mezi ty jsou v drtivé většině zařazeni ministři vlád zastupující jednotlivé členské státy.⁶

Rada disponuje celou řadou pravomocí, díky kterým má možnost plnit své předem dané úkoly. Za její primární úkol se dá považovat umožňování každému členskému státu prosazení svých národních zájmů a jeho celkovou reprezentaci na půdě tohoto evropského státního společenství. Rada také disponuje i legislativní pravomocí, spočívající především v přijímání návrhů z oblasti evropské legislativy, které byly dopředu předloženy Komisí.⁷ Do její agendy dále spadá přijímání rozpočtu za daný kalendářní rok, přijímání nových členů, podpis smluv mezi EU a ostatními státy nebo třeba koordinace hospodářských a zahraničních politik členských států.⁸

⁴ MAREK, Daniel a BAUN, Michael J. *Česká republika a Evropská unie*. Brno: Barrister & Principal, 2010. 227 s. ISBN 978-80-87029-89-3. Str. 17.

⁵ FIALA, Petr, KRUTÍLEK, Ondřej a PITROVÁ, Markéta. *Evropská unie*. 3., aktualizované, rozšířené a doplněné vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2018. 990 s. ISBN 978-80-7325-450-6. Str. 253.

⁶ HAYES-RENSHAW, Fiona a WALLACE, Helen. *The Council of Ministers*. 2nd ed. Houndmills: Palgrave Macmillan, 2006. xx, 392 s. The European Union series. ISBN 0-333-94865-3. Str. 2

⁷ FIALA, Petr, KRUTÍLEK, Ondřej a PITROVÁ, Markéta. *Evropská unie*. 3., aktualizované, rozšířené a doplněné vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2018. 990 s. ISBN 978-80-7325-450-6. Str. 253.

⁸ MAREK, Daniel a BAUN, Michael J. *Česká republika a Evropská unie*. Brno: Barrister & Principal, 2010. 227 s. ISBN 978-80-87029-89-3. Str. 138-139.

Nutno však podotknout, že Rada EU se v minulosti stala velice kontroverzním tématem. Střet zájmů se z pohledu praktických odborníků, kritiků a komentátorů týkal primárně vnímání její samotné koncepce (konkrétně v oblasti prosazování národních zájmů). Někteří odborníci dodnes zastávají názor, že Rada představuje jakýsi slepý bod v evropské politické integraci. Nadměrným prosazováním národních zájmů dle nich dochází ke značné zábraně prosazování společných evropských zájmů. Opačný pohled na tuto problematiku spočívá naopak ve vyzdvihování jednotlivých národních zájmů nad ty evropské. Zastánci tohoto názoru naopak vždy tvrdili, že nebýt prosazování jednotlivých národních priorit v dostatečné míře, došlo by tak k těžké nadvládě Unie a její občané by před ní nebyli žádným způsobem chráněni.⁹

2.1 Členění Rady EU

Rada EU je z hlediska jejího seskupení sice jednotným subjektem, přesto je z pohledu horizontálního členění rozdělena do tzv. deseti složení, z nichž všechna napomáhají primárně ke zjednodušení rozhodování o otázkách týkajících se jejich jednotlivých politických oblastí. Jedná se toto členění:

- Rada pro hospodářské a finanční věci (ECOFIN)
- Rada pro vzdělání, mládež, kulturu a sport (EYCS)
- Rada pro obecné záležitosti (GAC)
- Rada pro životní prostředí (ENV)
- Rada pro zemědělství a rybolov (AGRIFISH)
- Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku (TTE)
- Rada pro konkurenceschopnost (COMPET)
- Rada pro zahraniční věci (FAC)
- Rada pro spravedlnost a vnitřní věci (JHA)
- Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele (EPSCO).¹⁰

⁹ HAYES-RENSHAW, Fiona a WALLACE, Helen. *The Council of Ministers*. 2nd ed. Houndmills: Palgrave Macmillan, 2006. xx, 392 s. The European Union series. ISBN 0-333-94865-3. Str. 2.

¹⁰ PUETTER, Uwe, ed., SAURUGGER, Sabine, ed. a PETERSON, John, ed. *The institutions of the European Union / edited by Dermot Hodson, Uwe Puetter, Sabine Saurugger, and John Peterson*. Fifth edition. Oxford: Oxford University Press, [2022?], ©2022. xxix, 474 s. The new European Union series. ISBN 978-0-19-886222-2. Str. 91.

Co se týče jejího vertikálního členění, tak v tomto ohledu lze Radu rozdělit do tří úrovní. Nejvyšší úrovní je Rada, včetně všech jejích zmíněných deseti složení. Za druhý stupeň se obecně považuje Výbor stálých zástupců neboli tzv. COREPER. Na nejnižší úroveň jsou posazovány pracovní skupiny a výbory, kterých je v současné době okolo 150. COREPER i pracovní skupiny společně fungují jako určité podpůrné aparáty Rady, jež jsou pověřeny plněním předem daných úkolů. Všechny tyto úrovně jsou pro fungování EU nesmírně důležité a každá z nich zastává nenahraditelnou roli.¹¹

3 Předsednictví Rady Evropské unie

Předsednictví Rady EU představuje, již po dobu několika desetiletí, její nepostradatelnou součást. Jeho význam tkví primárně v oblasti reprezentace a vyjednávání. Institut předsednictví umožňuje členským státům příležitost opakovaného prosazování a následné realizace národních zájmů a s tím ruku v ruce jdoucí ovlivňování chodu celé EU a určování tak směru jejího budoucího vývoje. Každý předsedající stát, ve svém šestiměsíčním předsednickém období, řídí strukturu Rady, včetně jejích jednotlivých sekcí a výborů. Jediným výborem, do jehož agendy nemá žádná předsednická země právo zasahovat, je Rada pro zahraniční věci, která disponuje svým vlastním vysokým představitelem. V minulosti byl v souvislosti s předsednictvím zaveden systém tzv. trojky. Ten představuje tříčlenné skupiny států, jež mají za úkol stanovení společného osmnáctiměsíčního programu. Jeho prostřednictvím se určují dlouhodobé cíle, kterých by měla Rada během tohoto rok a půl trvajícího období dosáhnout. Každý z těchto tří států poté sestavuje svůj vlastní podrobnější šestiměsíční program, vycházející ze společného programu trojky.¹²

¹¹ ZBÍRAL, Robert. *Institucionální rámec Evropské unie: právně-politologický pohled*. Praha: Linde, 2007. 239 s. Vysokoškolské právnícké učebnice. ISBN 978-80-7201-682-2. Str. 65-68.

¹² FIALA, Petr, KRUTÍLEK, Ondřej a PITROVÁ, Markéta. *Evropská unie*. 3., aktualizované, rozšířené a doplněné vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2018. 990 s. ISBN 978-80-7325-450-6. Str. 276-277.

3.1 Principy předsednictví

3.1.1 Rotační princip

Rotační princip vznikl na základě prvotní myšlenky rovnosti členských států. K tomu, aby bylo možné zmíněné rovnosti dosáhnout, bylo potřeba zavedení právě takového principu, který zajistí pravidelné střídání jednotlivých členských zemí, a to ve stejně dlouhých předsednických obdobích. Prvním principem, zakotveným již v článku 27 Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO), byl tzv. abecední rotační princip. Tento článek vymezil předsednictví jako časově ohraničený tříměsíční úsek předsedajících států, rotujících dle jejich vzestupného abecedního pořadí. Tento princip fungoval až do přistoupení Švédska, Finska a Rakouska (tzv. severní rozšíření) prvního lednového dne roku 1995. Doba mandátu předsedajících států byla poté prodloužena ze tří na šest měsíců. Takto stanovený abecední systém ovšem nebyl kompletně dobře domyšlený, protože nezajišťoval stoprocentní rovnost států, a to hned z několika důvodů. Nejzásadnější z nich byl zaznamenán v oblasti rozšiřování EU, jehož důsledkem bylo postupné zařazování států do již zaběhnutého koloběhu. Tím začalo docházet ke dvěma hlavním situacím, tj. odsouvání některých států do pozadí nebo naopak k nucení nově přistoupených států k výkonu předsednické funkce krátce po jejich připojení se k EU.¹³

Další zásadní změna přišla po přistoupení Španělska a Portugalska. Ta spočívala v úpravě pořadí předsedajících zemí takovým způsobem, aby při dosažení sudého počtu členských států EU, nedocházelo k výkonu jejich šestiměsíčního mandátu opakovaně ve stejné polovině roku. Tímto aktem státy předsedající v polovině první, následně převzaly funkci v polovině druhé a naopak, čímž se vyhnuly stále dokola opakujícím se půlročním odlišnostem v podobě letních prázdnin či schvalování rozpočtu, dějících se výhradně ve druhé polovině každého kalendářního roku. Takto zavedený systém ovšem také neplatil dlouhou dobu a místo něho byl zaveden dopředu přesně stanovený harmonogram, čímž byl nadobro zrušen nevyhovující abecední princip.¹⁴

¹³ KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2008. 173 s. Monografie; sv. 22. ISBN 978-80-210-4765-5. Str. 38-41.

¹⁴ KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2008. 173 s. Monografie; sv. 22. ISBN 978-80-210-4765-5. Str. 38-41.

V současné době udává pořadí předsedajících trojic do konce roku 2030 *Rozhodnutí Rady EU 2016/1316 ze dne 26. července 2016*.¹⁵ Tento harmonogram byl vypracován na základě 4 předem stanovených zásad, kterými jsou:

- zásada střídání malých a velkých států
- zásada střídání dlouholetých členů s nově přistoupenými
- zásada střídání neutrálních států se státy zastávající SZBP
- zásada možnosti adaptace nově přistoupených států do chodu EU před výkonem předsednictví.¹⁶

3.1.2 Princip nestrannosti

Princip nestrannosti je dalším velmi důležitým aspektem z pohledu celkového fungování Rady EU. Nestrannost se dá blíže specifikovat jako takový stav, kdy předsedající země nedává v žádných oblastech do popředí zájmy své ani jakéhokoliv jiného členského státu nad zájmy ostatních zemí. Při prosazování svých vlastních zájmů na půdě EU má sice každá členská země právo působit, přesto by však nikdy nemělo docházet k sobeckosti ze strany předsedajícího státu a každý potenciálně prosazený názor by měl vést k prospěchu celé Unie, nikoliv pouze státu, který si danou myšlenku prosadil.¹⁷ Každá předsedající země by tak měla za jakýchkoliv okolností spolupracovat s ostatními členskými státy a především umět hledat společný kompromis ve vyjednávacích procesech. V průběhu každého předsednického období by v ideálním případě mělo pravidelně docházet k vyslechnutí jejich názorů a připomínek spojených s danou problematikou. Princip nestrannosti je ale velice kontroverzním tématem a spousta autorů se v tomto ohledu názorově rozděluje.¹⁸

¹⁵ *Rozhodnutí Rady EU 2016/1316*. Online. European Union.eu. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/56627/presidencies-until-2030.pdf>. [cit. 2024-03-27].

¹⁶ KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2008. 173 s. Monografie; sv. 22. ISBN 978-80-210-4765-5. Str. 38-41.

¹⁷ ELGSTRÖM, Ole, ed. *European Union council presidencies: a comparative perspective*. London: Routledge, 2003. viii, 210 s. Routledge advances in European politics. ISBN 0-415-30990-5. Str. 38.

¹⁸ KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2008. 173 s. Monografie; sv. 22. ISBN 978-80-210-4765-5. Str. 41-43.

3.2 Funkce předsednictví

Předsednictví Rady EU zastává velké množství funkcí, ve kterých tkví jeho samotná podstata a důležitost. Nutno však podotknout, že se jedná o téma složité a řada autorů se v jeho pojetí opět značně odlišuje. V praxi se obecně nejvíce autorů ztotožňuje s dělením předsednických funkcí dle Johanese Tallberga či Oleho Elgströma, kteří stanovili tyto 4 funkce:

- administrativní a manažerská funkce
- reprezentační funkce
- vyjednávací funkce
- funkce vymezení politických priorit.¹⁹

Dalším nepostradatelným prvkem předsednictví, ke kterému se přiklání také velké množství autorů, je funkce prosazování národních zájmů. Obecně se o všech předsednických funkcích hovoří ve smyslu vzájemně se doplňujícím a provázaném. Někteří autoři, jako například Adriaan Schout a Sophie Vanhoonacker, se však domnívají, že předsednické funkce se mohou buď společně doplňovat, anebo si naopak v jistých ohledech odporovat. Některé funkce dle jejich názoru dokonce zastávají současně obě tato tvrzení a poté je na každé předsedající zemi, které z nich nechá dominovat.²⁰

3.2.1 Administrativní a manažerská funkce

Za historicky nejstarší funkci předsednictví je považována tzv. administrativní a manažerská neboli řídicí funkce. Zároveň se jedná o jednu z nejdůležitějších a naprosto zásadních funkcí, bez které by předsednictví nemohlo fungovat tak, jak je tomu v dnešních dnech. Funkce v sobě zahrnuje především důkladnou přípravu a řízení průběhu jednotlivých schůzek a zasedání, které předsedající země svolávají za účelem dosažení předem stanovených cílů. K tomu jim napomáhá především Jednací řád Rady EU, jež určuje pravidla pro tato oficiální jednání. Součástí výkonu této funkce je dále třeba řízení chodu Rady EU, uskutečňování a plánování kulturních akcí, příprava a řízení jednání Evropské

¹⁹ ELGSTRÖM, Ole, ed. *European Union council presidencies: a comparative perspective*. London: Routledge, 2003. viii, 210 s. Routledge advances in European politics. ISBN 0-415-30990-5. Str. 4-7.

²⁰ SCHOUT, Adriaan a VANHOONACKER, Sophie. Evaluating Presidencies of the Council of the EU: Revisiting Nice. *Journal of Common Market Studies*. 2006, roč. 44, č. 5, s. 1056. ISSN 1468-5965.

Rady, pracovních skupin a výborů atd.²¹ Na základě toho, jak je danou předsedající zemí tato funkce vykonávána, se dá poté zhodnotit celé její předsednické období. Stát, který totiž dokáže kvalitně zorganizovat jeho přípravu a celkově hladký průběh, se dá v rámci jeho předsednického období považovat za úspěšný.²²

3.2.2 Reprezentační funkce

Reprezentace představuje druhou nejstarší a nejvýznamnější předsednickou funkci Rady EU. Do reпреzentační funkce se jednoznačně řadí zastoupení EU v souvislosti se SZBP, některé oblasti ochrany životního prostředí, pomoc ze strany EU rozvojovým státům, oblast jejího rozšiřování a mnoho dalších odvětví. V rámci vykonávaného předsednického mandátu je tato funkce vnímána dvěma hlavními způsoby, tj. reprezentace celé EU na poli vnějších vztahů a reprezentace Rady v souvislosti se zastoupením uvnitř EU.²³ Ve sféře zastupování EU mimo její hranice obecně existují tři hlavní aspekty, které reprezentaci předsedající země významně ovlivňují. Jedná se za prvé o celkovou strukturu daného státu ve smyslu jeho rozlohy. Za druhé o jeho vnitrostátní politické uspořádání a za třetí o jeho vzájemné vztahy a společné vazby nejen s ostatními členskými státy, ale i s dalšími subjekty z oblasti vnějších vztahů. Na základě tohoto poznatku není těžké odvodit, že země menší velikosti, která nedisponuje dobrými vnitrostátními ani zahraničními vazbami, nikdy nebude dosahovat požadované míry autority potřebné k reprezentaci. Dále je také velmi důležitý přístup, který si daná předsedající země zvolí v rámci jejího zastupování EU. Buď může vystupovat jako reprezentant, nepřipouštějící žádné kompromisy či naopak jako určitý „vyjednávač“ stanovující podmínky pro diskusi.²⁴ Co se týče reprezentace pouze na poli EU, tak v tomto ohledu by každá předsedající země měla zastupovat zájmy

²¹ KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2008. 173 s. Monografie; sv. 22. ISBN 978-80-210-4765-5. Str. 44-49.

²² HAYES-RENSHAW, Fiona a WALLACE, Helen. *The Council of Ministers*. 2nd ed. Houndmills: Palgrave Macmillan, 2006. xx, 392 s. The European Union series. ISBN 0-333-94865-3. Str. 140.

²³ KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2008. 173 s. Monografie; sv. 22. ISBN 978-80-210-4765-5. Str. 61.

²⁴ BENGTTSSON, Rikard. *The Council Presidency and External Representation*. s. 2–3.

celé EU, čehož by měla dosáhnout primárně na základě otevřené komunikace a vyjednávání s ostatními členskými státy.²⁵

3.2.3 Vyjednávací funkce

Vyjednávací funkce byla ze začátku svěřena do rukou Evropské komisi, která byla, především díky jejímu nestrannému přístupu a hledání kompromisů, považována za velmi neutrálního člena. Se stále narůstajícím počtem členských zemí bylo pro EK však o dost náročnější zastávat postoj neutrálního aktéra, a proto byla postupem času tato kompetence přesunuta právě do rukou předsedající země Rady. Z počátku EU totiž představovala společenství konkrétně šesti států (Německo, Belgie, Francie, Lucembursko, Itálie a Nizozemsko), které disponovaly podobnou historií, ekonomickou stabilitou, sociálním a kulturním zázemím a mnoha dalšími faktory, které společně zapříčinily snadnější dosažení vzájemné shody a kompromisu nežli je tomu v dnešních dnech, kdy je EU složena z 27 velmi lišících se členských zemí.²⁶

Stejně jako tomu bylo u reprezentační funkce, tak i vyjednávání funguje na dvouúrovňovém principu. V první řadě uvnitř EU mezi jejími členskými státy a dále na meziinstitucionální úrovni v rámci již zmíněného trojúhelníku Rada, EK a EP.²⁷ Zároveň existuje mnoho stylů a strategií, kterých může každá předsedající země využít v rámci svého vyjednávání. Za ideální případ se považuje tzv. věcné vyjednávání, kdy se tento stát pokouší o nalezení kompromisu vyhovujícímu co nejvíce členským subjektům. Dále o tzv. přizpůsobivé vyjednávání, jež je založeno na vlídné reputaci daného předsedajícího státu, který v tomto případě vystupuje pouze jako druhořadý přizpůsobující se aktér. Jako poslední se jedná o tzv. silové vyjednávání, kdy jde předsedající zemi převážně o její národní zájem a dělá vše pro jeho dosažení.²⁸

²⁵ HAYES-RENSHAW, Fiona a WALLACE, Helen. *The Council of Ministers*. 2nd ed. Houndmills: Palgrave Macmillan, 2006. xx, 392 s. The European Union series. ISBN 0-333-94865-3. Str. 151.

²⁶ KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2008. 173 s. Monografie; sv. 22. ISBN 978-80-210-4765-5. Str. 72-76.

²⁷ TALLBERG, Jonas, *The Agenda-Shaping Powers of the EU Council Presidency*. *Journal of European Public Policy* 10 (1): 1-19, 2003, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2180543>

²⁸ ELGSTRÖM, Ole, ed. *European Union council presidencies: a comparative perspective*. London: Routledge, 2003. viii, 210 s. Routledge advances in European politics. ISBN 0-415-30990-5. Str. 198.

3.2.4 Funkce vymezování politických priorit

Původně bylo vymezování politických priorit také svěřeno do kompetence EK, obdobně jako tomu bylo u funkce vyjednávací. Postupem času však Komise ustupovala do pozadí a tato funkce se čím dál více začala pohybovat v mezích Rady EU. V 60. a 70. letech 20. století se začala prosazovat myšlenka zavedení šestiměsíčního programu každé předsedající země, který by stanovil určitý plán pro její nadcházející půlroční předsednické období. Zároveň byl zaveden tzv. osmnáctiměsíční program, který je utvářen za spolupráce tří po sobě předsedajících zemí tzv. „trojky“. Na základě těchto dvou dokumentů, předsedající státy obdržely právo k vymezování politických priorit, kterých by chtěly za dobu jejich předsednického mandátu dosáhnout.²⁹

3.2.5 Funkce prosazování národních zájmů

Tato funkce je pravděpodobně jednou z nejvíce kontroverzních a mezi autory vyvolává celou řadu nekončících diskusí. Je důležité ale zmínit, že velké procento členských zemí EU není řazeno mezi světové lídry ať už v oblasti politické, ekonomické či jakékoliv jiné, a proto jejich názorům často není věnována dostatečná pozornost. Příležitost být předsedajícím státem EU jim tak dává možnost pohybovat se v oblasti světového vyjednávání a tím pádem i jistou prezentaci své země na celosvětové úrovni.³⁰ Každá předsedající země je povinna určitým způsobem dodržovat zásady všeobecně neutrálního postavení vůči ostatním členským státům EU. Prosazování svých vlastních národních zájmů by nikdy nemělo být na úkor prosazování celounijních priorit. Podle některých autorů, jako je třeba Adriaan Schout, však není možné, aby jakýkoliv předsedající stát, během jeho předsednického půl roka, zcela vyčlenil své národní zájmy a věnoval se pouze těm unijním. Tento autor také poukazuje na fakt, že národní zájmy jednotlivých členských zemí mohou do oblasti předsednictví vnést nová zajímavá témata, která by v rámci požadované neutrality nikdy nebyla na programu.³¹

²⁹ KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2008. 173 s. Monografie; sv. 22. ISBN 978-80-210-4765-5. Str. 82-86.

³⁰ TAMTÉŽ. Str. 93-94.

³¹ SCHOUT, Adriaan. *THE PRESIDENCY AS JUGGLER Managing Conflicting Expectations*. Online. 1998, s. 3-4. Dostupné z: http://aei.pitt.edu/785/1/scop98_2_1.pdf. [cit. 2024-02-27].

4 Předsednictví ČR v Radě EU v roce 2009

Historicky první předsednické období naší země proběhlo v první polovině roku 2009. Dne 1. 1. 2009 převzala Česká republika funkci předsednické země Rady EU do svých rukou, a to od největšího státu EU, kterým je Francie. Jednalo se o nelehké období nejen pro ČR a EU, ale i pro celý svět. V té době probíhající okolnosti jako ekonomická, energetická a plynová krize, na americkém kontinentu vítězství ve volbách prvního prezidenta tmavé pleťi Baracka Obamy, příprava na volby do Evropského parlamentu, očekávané přijetí Lisabonské smlouvy a v březnu roku 2009 pád české vlády, nikterak ČR výkon prvního předsednictví neulehčovaly.³²

4.1 ČR jako očekávaný „outsider“ předsednictví

V průběhu dlouholeté předsednické historie se nejednou potvrdilo pravidlo, že menší země vykonávají tuto funkci lépe nežli země větší.³³ V případě ČR však toto pravidlo zcela neplatilo. Předsednictví ČR vyvolalo velké obavy a vlnu nevole ještě před tím, než vůbec bylo zahájeno, a to v takovém měřítku, jako pravděpodobně ještě žádná jiná země před námi. Za tento fakt je z části zodpovědná právě Francie, která se díky svému negativnímu přístupu k nadcházejícímu českému předsednictví nijak nebránila vlnu nevole rozšiřovat. Tento velmi nepříznivý francouzský postoj vznikl především na základě nechtěného ustoupení tohoto státu do pozadí před zemí se značně menším vlivem a s výrazně méně zkušenostmi. Dalším faktorem, který ČR na „popularitě“ nikterak nepřidal, byl únik doslovně přepsaného rozhovoru mezi tehdejší předsedou vlády Mirkem Topolánkem a francouzským prezidentem Nicolasem Sarkozym.³⁴

ČR si však do určité míry zavinila vlnu negace sama. Příčinou byla především velice nejistá a nestabilní vnitropolitická situace, která byla v březnu roku 2009 završena pádem vlády Mirka Topolánka. Dalším důvodem byl negativní postoj tehdejšího prezidenta Václava Klause k samotné koncepci

³² LACINA, Lubor, STREJČEK, Petr a BLÍŽKOVSKÝ, Petr. *Učebnice evropské integrace*. 4. přepracované a aktualizované vydání. Brno: Barrister & Principal, 2016. 359 s. ISBN 978-80-7485-104-9. Str. 311-312.

³³ KANIOK, Petr a Hubert SMEKAL. České předsednictví v Radě EU: politický standard, mediální katastrofa. *Politologický časopis* [online]. 2010, roč. 17, č. 1, s. 39-58 [vid. 2023-06-06]. ISSN 1805-9503. ISSN 1211-3247. Dostupné z: https://www.politologickycasopis.cz/userfiles/file/2010/1/Polcas_2010_1_pp_39_58.pdf

³⁴ KANIOK, Petr. *České předsednictví Rady EU – most přes minulost*. 2018. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010. 240 s. ISBN 978-80-210-5348-9. Str. 100-102.

evropské integrace a celkově k předsednictví jako takovému. Ne jednou poukázal na svůj názor ohledně zanedbatelného významu předsednictví. Na základě jím prosazovaných myšlenek nebylo pro nikoho těžké odvodit, že pro něho reputace ČR nehraje na půdě EU důležitou roli. Před zahájením českého předsednictví zároveň také prohlásil, že Pražský hrad nebude v tomto období vyvěšovat vlajku EU, jak tomu bývá zvykem.³⁵ Vína ovšem nebyla pouze na straně vládnoucích složek státu, ale i na straně občanů. Ti několikrát prokázali nízkou míru zájmu o dění v EU. Například při samotném konání celostátního referenda o přistoupení ČR k EU, kdy účast občanů dosáhla pouhých 55 %, což představovalo o 3 % méně nežli průměrná účast v případě ostatních států přistoupených společně s námi v roce 2004.³⁶ Dále je možné si tuto myšlenku ověřit i na základě informací poskytnutých Centrem pro výzkum veřejného mínění (CVVM), které provádělo v termínu 1. - 8. 9. 2008 výzkum na celkem 1 066 respondentech. Dotazovaná otázka zněla takto: „Česká republika bude v první polovině roku 2009 předsedat Radě Evropské unie. Nakolik se Vy osobně zajímáte o předsednictví ČR v Radě EU? Velmi se zajímáte, spíše se zajímáte, spíše se nezajímáte, vůbec se nezajímáte.“ Odpovědi se v tomto případě shodovaly nejvíce v posledních dvou případech, tj. že se o předsednictví spíše nebo vůbec nezajímají – celkem 73 % odpovědí. Naopak po sečtení odpovědí „spíše zajímá“ a „velmi zajímá“ dojdeme k mnohem menšímu procentuálnímu zastoupení – pouhých 25 % odpovědí.³⁷

4.1.1 Entropa

Dalším velmi kontroverzním tématem, které ČR jistým způsobem napomohlo k vlně nevole, bylo proslulé umělecké dílo s názvem Entropa. Tento sarkasticky pojatý model EU byl vytvořen známým českým výtvarníkem Daviem Černým, který jej vyhotovil na základě žádosti vlády ČR k příležitosti prvního českého předsednictví. Model celkově váží 8 tun a jeho rozměry činí 16,4 x 16,5 metrů. Jeho vyhotovení trvalo dlouhých 8 měsíců. Dílo znázorňuje významný charakteristický a stereotypní rys každého členského státu EU, z nichž některé země jsou prezentovány velice sarkastickým způsobem. Například Švédsko

³⁵ KANIOK, Petr. *České předsednictví Rady EU – most přes minulost*. 2018. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010. 240 s. ISBN 978-80-210-5348-9. Str. 104-105.

³⁶ MAREK, Daniel a BAUN, Michael J. *Česká republika a Evropská unie*. Brno: Barrister & Principal, 2010. 227 s. ISBN 978-80-87029-89-3. Str. 43.

³⁷ *Výzkum: Občané o předsednictví ČR v Radě Evropské unie*. Online. In: Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologický ústav AV ČR. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a804/f9/100827s_eu81013.pdf. [cit. 2024-03-03].

znázorněné krabicí značky IKEA, Itálie s velmi sarkasticky pojatou sestavou fotbalového mužstva, Belgie s rozjedeným boxem belgické čokolády, Německo s dálniční soustavou připomínající symbol bývalého nacistického režimu, Kypr rozdělený na dvě části - Tureckou a Řeckou, Slovensko v podobě uherského salámu obaleného maďarskými národními barvami, Řecko připomínající vyhořelé území nebo Velká Británie, která je v plastice EU znázorněna prázdným místem, jež poukazuje na fakt, že tento stát oficiálně sice byl do roku 2020 členským státem EU, ale zároveň se s od ní vždy určitým způsobem distancoval. ČR byla autorem znázorněna v podobě interaktivního modelu naší země, na kterém se střídají řečené výroky bývalého prezidenta Václava Klause, kterými se ne jednou vyjádřil k zanedbatelnému významu předsednictví Rady EU. Autor tohoto díla však sám od sebe nikdy nepodal vysvětlení k jednotlivým státním vyobrazením. Z toho důvodu se jedná pouze o domněnky, co může každý jeden stát představovat. Proti tomuto dílu se vyjádřilo nespočetné množství vysoce postavených politických představitelů jednotlivých členských států EU, kteří ho považovali za velmi nevhodné, urážlivé, neprofesionální.³⁸

4.2 Příprava ČR na předsednictví

Samotné půlroční předsednictví jakéhokoliv členského státu EU se dá považovat za pomyslný vrchol, jehož přípravy trvají zpravidla řadu let dopředu. Nebylo tomu jinak ani v případě České republiky, která byla po Slovinsku teprve druhou zemí z nejrozsáhlejší vlny rozšíření, jež měla na půdě EU předsedat. Obecně existují tři druhy zažitých modelů potřebných k přípravným procesům a k samotnému výkonu předsednictví. Z centralizovaného, decentralizovaného a smíšeného modelu si ČR zvolila model smíšený, spočívající ve dvoustupňové koordinační úrovni přípravných týmů – obsahové a organizační.

Post hlavního aktéra v oblasti příprav, organizace a řízení předsednictví, po dlouhých několika měsíčních debatách, nakonec připadl na Úřad vlády ČR. V jeho čele stál tehdejší místopředseda vlády pro evropské záležitosti Alexandr Vondra, který v původním vládním složení zastával funkci ministra zahraničních věcí. Místopředsedovi vlády pro evropské záležitosti byly podřízeny dvě hlavní přípravné logistické sekce, tj. sekce pro přípravu předsednictví (SPP) a sekce pro

³⁸ Entropa. Online. Techmania science center. Dostupné z: <https://edu.techmania.cz/cs/katalog/682/entropa>. [cit. 2024-02-23].

evropské záležitosti (SEZ). Za přípravné obsahové procesy předsednictví byl odpovědný naopak Výbor pro EU.³⁹

Přípravu předsednictví také doprovázelo několik dalších zásadních momentů z oblasti neformálních jednání, doprovodných akcí, sponzoringu, vzdělávání, finančního rozpočtu atd. Důležitým krokem byl výběr vhodných míst na území celé ČR, která představovala zázemí pro právě zmíněná neformální zasedání Rady. Nakonec bylo vybráno celkem 5 měst – Brno, Luhačovice, Hluboká nad Vltavou, Mariánské Lázně a Litoměřice. Kongresové centrum v hlavním městě poté sloužilo jako zázemí pro stálá konferenční jednání. Předsednictví ČR se jako žádné jiné neobešlo bez firemního sponzoringu z řad tuzemských i zahraničních firem. Mezi nejznámější jsou řazeny například Škoda Auto, Plzeňský Prazdroj, Mattoni, Student Agendy, Microsoft a spousta dalších. Zároveň bylo v rámci příprav potřeba doplnit jazykové i odborné vzdělání státních zaměstnanců. V tomto ohledu byl zřízen speciální vzdělávací program pro zaměstnance, kteří budou mít sebemenší spojitost s předsednictvím.⁴⁰

4.3 Program předsednictví

Oficiálním mottem českého předsednictví, symbolizující bezbariérovost v oblasti ekonomiky, kultury či společenských hodnot pro všechny občany EU, se stalo motto „*Evropa bez bariér*“. To v sobě zahrnovalo i poněkud skrytý politicko-historický kontext, kterým byly dvě zásadní události představující pro ČR historický posun kupředu. Rok 2009 znamenal pro ČR přesně dvacet let od jejího osvobození od dlouholeté nadvlády komunistického režimu a zároveň pět let od nejrozsáhlejšího rozšíření EU, jehož byla naše republika součástí. Heslo bylo rozděleno do tzv. 3E, která představovala klíčové pojmy v oblasti českého předsednického programu – *Ekonomika, Energetika a Evropská unie ve světě*.⁴¹ Představení oficiálního programu českého předsednictví pro rok 2009 proběhlo formou tiskové konference dne 6. 1. 2009. Na půdě EU byl program poté přednesen dne 14. 1. 2009.⁴²

³⁹ KANIOK, Petr. *České předsednictví Rady EU – most přes minulost*. 2018. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010. 240 s. ISBN 978-80-210-5348-9. Str. 72-76.

⁴⁰ TAMTÉŽ. Str. 80-83.

⁴¹ *Pracovní program českého předsednictví*. Online. Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/predsednictvi-ceske-republiky-v-rade-eu-dokumenty-pracovni-program-ceskeho-predsednictvi.aspx>. [cit. 2023-11-16].

⁴² KANIOK, Petr. *České předsednictví Rady EU – most přes minulost*. 2018. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010. 240 s. ISBN 978-80-210-5348-9. Str. 120.

4.3.1 Ekonomika

Ekonomická oblast, z pohledu českých předsednických priorit, představovala řadu předem stanovených vizí a cílů. Kvůli dlouhotrvající ekonomické krizi postihující evropský kontinent, bylo potřeba zavést zásadní opatření, která napomohou ke znovuoživení příznivého ekonomického chodu Unie. České předsednictví si v tomto ohledu kladlo za cíl zabránit šíření finanční krize a s tím související obnovu finančních trhů. Dále dle *Pracovního programu českého předsednictví* z roku 2009 byla pro ČR prioritou obnova ekonomické stability členských států, především v podobě hospodářského růstu. Soudě dle motto českého předsednictví také mělo jít o dosažení co nejvyššího možného stupně bezbariérovosti jak v ekonomických oblastech, jako je například světový obchod či nekalá konkurence, tak i v ostatních odvětvích zahrnujících například vzdělání či vědu a výzkum.⁴³

4.3.2 Energetika

Druhý programový bod českého předsednictví představovala oblast energetická. S tou velice úzce související ochrana klimatu a životního prostředí se společně staly jedním z nejdůležitějších témat téhož roku. Hlavním cílem, kterého ČR chtěla v rámci energetických změn dosáhnout, bylo celosvětové zlepšení životního prostředí. To mělo proběhnout především v rámci plánovaného snižování energetické spotřeby celé Unie. Snaha o dosažení celosvětového řešení v oblasti nepříznivých klimatických změn měla proběhnout v podobě co nejširšího mezinárodního konsensu. Vzhledem k tomu, že EU byla vždy značně závislá na dovozu energetických zdrojů, bylo také potřeba dosáhnout co nejvyšší možné diverzifikace energetických dodavatelů, a to v podobě nastolení celé řady teritoriálních změn. Dále ČR ve svém programu uvedla, že bude podporovat vývojové metody spojené s klimatickou situací a zároveň se pokusí o kompletní dotvoření společného plynového a ekletického trhu. Dalším nepostradatelným bodem programu bylo navázání spojení s novými energetickými dodavateli a zároveň utužování vztahů s dodavateli již existujícími.⁴⁴

⁴³ *Pracovní program českého předsednictví*. Online. Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/predsednictvi-ceske-republiky-v-rade-eu-dokumenty-pracovni-program-ceskeho-predsednictvi.aspx>. [cit. 2023-11-16].

⁴⁴ *Pracovní program českého předsednictví*. Online. Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/predsednictvi-ceske-republiky-v-rade-eu-dokumenty-pracovni-program-ceskeho-predsednictvi.aspx>. [cit. 2023-11-16].

4.3.3 Evropská unie ve světě

Evropská unie má a vždy měla ve světě své jasně dané místo. Její význam už od počátku její existence tkvěl především v celosvětovém ekonomickém a mírovém vlivu. ČR si jakožto předsedající země první poloviny roku 2009 v tomto směru kladla za jeden z hlavních cílů udržení unijní spolupráce s významnými zahraničními subjekty. Jednalo se například o Spojené státy americké, v té době potýkající se se značnými politickými změnami v oblasti administrativy. Bylo proto více než důležité navázat vztahy i s jejími novými představiteli. Dalším zásadním krokem, který české předsednictví považovalo za prioritní, bylo rozšíření EU o nové členy a urychlení přístupových jednání tak, aby kandidátské země dostaly co nejdříve status země členské. Jednalo se zejména o rozšíření v západo-balkánské oblasti v podobě přistoupení Chorvatska a pokračování v dlouhotrvajících přístupových jednáních s Tureckem.⁴⁵ Chorvatsko vstoupilo do EU roku 2013, zatímco jednání s Tureckem byla roku 2018 zastavena z důvodu zhoršující se vnitropolitické situace, čímž tento fakt z Turecka dělá kandidátskou zemi již od roku 1999.⁴⁶ České předsednictví se dále mělo v plánu zabývat unijní spoluprací s Ukrajinou a různými mezinárodními organizacemi, prohlubováním celosvětové bezpečnosti a v neposlední řadě partnerskou dohodou s Ruskem.⁴⁷

4.4 Programové výsledky předsednictví

Mandát předsedajících zemí nelze soudit pouze na základě jimi dosažených výsledků, ale vždy je potřeba brát v potaz celý jeho průběh a schopnost jednotlivých zemí zastávat pozici lídra Rady EU. Půlroční trvání českého předsednictví, z pohledu míry dosažených výsledků a určování budoucího směru EU, však zaznamenalo celou řadu úspěchů a každý ze zmíněných programových bodů v podobě 3E byl určitým způsobem více či méně ovlivněn. Existují však i témata, která se neřadí ani do jedné z těchto tří programových oblastí. Za největší úspěch, dosažený právě v tomto nezařazeném odvětví, je považováno konečné vyjednání záruk pro Irsko, které dne 12. června 2008 neprošlo celostátním

⁴⁵ *Pracovní program českého předsednictví*. Online. Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/predsednictvi-ceske-republiky-v-rade-eu-dokumenty-pracovni-program-ceskeho-predsednictvi.aspx>. [cit. 2023-11-16].

⁴⁶ *Turecko a Evropská unie*. Online. European-union.eu. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/enlargement/turkey/>. [cit. 2023-12-27].

⁴⁷ *Pracovní program českého předsednictví*. Online. Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/predsednictvi-ceske-republiky-v-rade-eu-dokumenty-pracovni-program-ceskeho-predsednictvi.aspx>. [cit. 2023-11-16].

referendovým hlasování o ratifikaci Lisabonské smlouvy. V rámci českého předsednictví došlo ve dnech 18. a 19. června 2009 k přijetí balíku irských záruk v podobě tzv. dodatků zaručujících Irsku záruky v oblastech jako jsou právo na život, rodinu, vzdělání, bezpečnost, obranu a mnoho dalších.⁴⁸

4.4.1 Ekonomika

Ekonomickou oblast velmi kladně ovlivnil především přístup členských států ke konečnému řešení trvající hospodářské krize. Členské státy totiž ne jednou prokázaly svůj zájem o respektování klíčových ekonomických oblastí potřebných k podpoře ekonomiky EU. Jednalo se například o ochranu hospodářské soutěže či myšlenku jednotného trhu. Dále bylo na základě jejich schválení mimo jiné odsouhlaseno využití více než 5 % celkového HDP k posílení unijní ekonomiky na následující rok. Dalším důležitým úspěchem českého předsednického období bylo přijetí dohody o sazbách DPH. Jednalo se primárně o služební sektor, ve kterém se díky této dohodě podařily značně snížit sazby DPH v oblastech zahrnujících velký podíl lidské práce. Bylo také přijato několik zásadních změn v oblasti zaměstnanosti EU. Jednalo se například o finanční podporu lidí, kteří díky trvající krizi ztratili své pracovní místo.

V prosinci roku 2008 byl Evropskou radou také přijatý tzv. *Evropský plán hospodářské obnovy*, který představoval společnou ideu ve zlepšení hospodářské situace pro všechny členské státy EU. V období českého předsednictví (duben 2009) zároveň proběhlo v Londýně jednání summitu G-20, které mělo v podobě reformy finančního systému do budoucna preventivně zamezit opakování ekonomické krize. Summit proběhl velice úspěšně a s kladnými výsledky, o které se ČR, jakožto předsedající země EU, do jisté míry zasloužila. Na základě preventivních opatření spojených s probíhající krizí byla členskými státy potvrzena jejich dostatečná finanční stabilita a souhlas s navýšením finančních prostředků Mezinárodního měnového fondu, což bylo pravděpodobně největším úspěchem ekonomické oblasti.⁴⁹

⁴⁸ KANIOK, Petr. *České předsednictví Rady EU – most přes minulost*. 1. vydání. 1. elektronické vydání 2018. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010. 240 s. Monografie; svazek č. 35. ISBN 978-80-210-5348-9. Str. 126-130.

⁴⁹ *Výsledky českého předsednictví v Radě EU 2009*. Online. In: Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/public/95/44/56/472320_357127_cz_pres_vysledky_cs_2.pdf. [cit. 2024-02-22].

4.4.2 Energetika

Energetická oblast se dá považovat za další, co se dosažených výsledků týče, velmi úspěšný bod českého předsednického programu. Jedním z nejvýznamnějších kroků, kterého bylo v tomto směru dosaženo, bylo značné rozšíření dodavatelů zdrojů energie do EU ihned o několik států Střední Asie, Jižního Kavkazu a Blízkého východu neboli o státy tzv. Jižního koridoru. ČR se o tento úspěch zasloužila prostřednictvím uskutečnění pražského summitu s názvem „*Jižní koridor – nová hedvábná stezka*“. Tato významná událost hostila zástupce nejen z EU, ale i několik zástupců z řad dosavadních energetických dovozců a producentů, kteří společně podpořili diverzifikaci energetických zdrojů EU o Jižní koridor podpisem deklarace. Dále bylo provedeno také několik změn v souvislosti s prolínající se energetikou a ochranou životního prostředí. České předsednictví se v tomto směru zasloužilo mimo jiné o dokončení úprav Směrnice o ekodesignu 2009/125/ES, která byla v roce 2005 přijata za účelem snižování energetické spotřeby celé EU.⁵⁰

Během prvního českého předsednického období zároveň probíhala plynová krize, která byla vyvrcholením sporu o dodávkách plynu mezi Ruskem a Ukrajinou. Tato krize velmi nepříznivým způsobem ovlivnila téměř celé evropské území především tím, že po dobu několika dní byly značně omezeny dodávky plynu z Ruska do Evropy. Primárním důvodem bylo ruské obvinění Ukrajiny z finančního dluhu, který v té době měl činit více než 2 miliardy amerických dolarů. Vzhledem k tomu, že ruský plyn do zemí EU proudí až v 80 % přes ukrajinské území, tak i přes to, že Ukrajina není členským státem EU, tak tento spor Unii značně postihl.⁵¹ ČR se jakožto předsedající země EU z části zasloužila o vyřešení právě tohoto sporu svým velmi aktivním přístupem a rázným diplomatickým jednáním na mezinárodní úrovni, čímž měla jistý podíl na znovuoobnovení dodávek plynu do evropských zemí.⁵²

⁵⁰ *Výsledky českého předsednictví v Radě EU 2009*. Online. In: Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/public/95/44/56/472320_357127_cz_pres_vysledky_cs_2.pdf. [cit. 2024-02-22].

⁵¹ *Rusko-ukrajinská plynová krize z roku 2009*. Online. Tvorimevropu.cz. Dostupné z: <https://tvorimevropu.cz/2009/03/16/dve-kola-rusko-ukrajinske-plynove-krize-2009/>. [cit. 2024-02-20].

⁵² *Výsledky českého předsednictví v Radě EU 2009*. Online. In: Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/public/95/44/56/472320_357127_cz_pres_vysledky_cs_2.pdf. [cit. 2024-02-22].

4.4.3 Evropská unie ve světě

Světová úroveň vyjednávání znamenala pro stát velikosti ČR velkou výzvu. V první polovině roku 2009 se uskutečnilo velké množství významných summitů, kterých byla ČR součástí. Jednalo o například o londýnský dubnový summit G-20, dva pražské summity, kterými byly dubnový EU-USA a květnový EU-Kanada. Dále třeba květnový summit EU-Čína a mnoho dalších. Za největší z nich se dá považovat summit G-20 zahrnující dvacet největších a nejvlivnějších představitelů státních ekonomik na celém světě, který se uskutečnil dne 2. dubna 2009. ČR sama za sebe sice není součástí tohoto celosvětového společenství, ale na tomto setkání měla možnost hájit především ekonomické zájmy celé EU jakožto její předsedající země.⁵³

Velice významným summitem, který se na rozdíl od toho londýnského uskutečnil na území našeho státu, byl summit EU-USA, jež proběhl dne 5. dubna 2009 na Pražském hradě. Jeho význam tkvěl především v návštěvě ČR nově zvoleným a zároveň prvním afroamerickým prezidentem Spojených států amerických – Barackem Obamou. Osobní setkání tehdejšího předsedy Rady EU Mirka Topolánka a prezidenta USA Baracka Obamy hostili dále také třeba dva bývalí čeští prezidenti Václav Klaus a Václav Havel, ministr zahraničí Karel Schwarzenberg, představitelka americké diplomacie Hillary Clinton, francouzský prezident Nicolas Sarkozy, německá kancléřka Angela Merklová a mnoho dalších celosvětově významných politických osobností.⁵⁴ Mezi nejvíce probíraná témata tohoto společného setkání evropských a amerických lídrů se dají jednoznačně zařadit různé ekonomické, energetické, klimatické, bezpečnostní, krizové okruhy či otázky spojené s celosvětovou válečnou tematikou. Tento summit velmi úspěšně přispěl k ukotvení vztahů mezi jednotlivými zmíněnými státními zástupci a prohloubení vzájemné spolupráce mezi EU a USA.⁵⁵

Dalším významným summitem, který dne 6. května 2009 proběhl v ČR, byl summit EU-Kanada. Mezi zúčastněné nejvýznamnější osobnosti patřil český premiér Mirek Topolánek, předseda kanadské vlády Stephen Joseph Harper,

⁵³ POTUŽNÍK, Jiří F. *Mirek Topolánek – sto dní v čele Evropy: [100 dní s předsedou Evropské rady, aneb, Jak úspěšné tažení Čechů na mezinárodním poli zastavili Češi]*. [Praha]: WWA photo, [2009]. 148 s. ISBN 978-80-903963-5-7. Str. 125-139.

⁵⁴ TAMTÉŽ.

⁵⁵ *Výsledky českého předsednictví v Radě EU 2009*. Online. In: Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/public/95/44/56/472320_357127_cz_pres_vysledky_cs_2.pdf. [cit. 2024-02-22].

předseda Evropské komise José Manuel Barroso a mnoho dalších. Na tomto summitu byly probírány otázky podobného charakteru jako s USA. Pražský summit dále přispěl především k významnému prohloubení hospodářské spolupráce mezi Kanadou a EU.⁵⁶

Co se týče plánovaného rozšiřování EU o nové státy, tak v tomto ohledu bylo za dobu českého předsednictví dosaženo také celé řady úspěchů. Každý předsedající stát se dá v jistém slova smyslu považovat za zprostředkovatele vyřizování žádosti o přistoupení nového státu do EU. Žádost o členství podávají jednotlivé státy Radě EU, která ji poté postupuje Komisi k projednání. Ta následně hodnotí, zda daný stát dostane status kandidátské země či nikoliv.⁵⁷ České předsednictví se tímto způsobem podílelo na přijetí žádosti o členství Albánie a také Evropské komisi postoupilo přihlášku Černé Hory. Oba tyto státy dodnes zůstávají kandidátskými zeměmi EU.⁵⁸

4.5 Celkové hodnocení předsednictví

Celkové hodnocení prvního českého předsednictví na základě číselných údajů přispívá k dosažení lepšího pohledu na danou problematiku. Tisková zpráva vydaná koncem našeho předsednického období ze dne 29. června 2009 uvádí, že představitelé českého předsednictví za první polovinu roku 2009 uskutečnili celkově více než 3 000 nejen evropských, ale i světových zasedání. Na každý den, vyjma víkendů, jich tak připadlo přibližně 25. Jen v Praze se jednalo o cca 80 jednání, z nichž některá trvala i několik dní. Kulturní program byl během půlročního předsednického mandátu rozložen do cca 500 doprovodných kulturních akcí. Z pohledu ČR bylo zaznamenáno více než 1 500 úředníků české národnosti spolupracujících na přípravě a co nejhladším průběhu předsednictví. Pro celkem 338 z nich vznikly nové zaměstnanecké pozice. Předsednictví na našem území hostilo cca 30 000 zahraničních delegátů. Z mediálního hlediska přihlíželo českému předsednictví 3 730 novinářů, z nichž bylo českých cca 1 680. Z pohledu financí se jednalo o necelé 2 miliardy Kč potřebných pro jeho průběh, které byly zprostředkovány ze Všeobecné pokladní správy. Co se týče jazykových

⁵⁶ *Summit EU-Kanada v Praze roku 2009*. Online. Vláda ČR. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/cz/media-centrum/aktualne/summit-eu---kanada-v-praze-57131/#>. [cit. 2024-02-22].

⁵⁷ *Rozšíření EU o nové státy*. Online. European Union. Dostupné z: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/eu-enlargement_cs. [cit. 2024-02-22].

⁵⁸ *Výsledky českého předsednictví v Radě EU 2009*. Online. In: Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/public/95/44/56/472320_357127_cz_pres_vysledky_cs_2.pdf. [cit. 2024-02-22].

bariér, tak v tomto ohledu bylo přeloženo cca 4 000 stran textu a bylo tlumočeno celkem 65 předsednických akcí.⁵⁹

4.5.1 Hodnocení předsednictví významnými osobnostmi

České předsednictví vyvolalo velkou vlnu kontroverze, a to nejen před jeho samotným zahájením, ale i po jeho skončení. K jeho průběhu a celkovému hodnocení se vyjádřila, ať už pozitivně či negativně, celá řada českých i zahraničních osobností z řad politických expertů, kritiků, komentátorů atd. Jejich názory na půlroční trvání českého předsednictví se v mnoha ohledech lišily. Bývalý premiér Jan Fischer, který se této funkce chopil po pádu vlády Mirka Topolánka, se k tématu předsednictví vyjádřil velice kladně. Na základě dosažených výsledků uvedl, že největším úspěchem předsednictví bylo naplnění mnoha cílů plánovaného programu. Dále pronesl, že náš stát byl schopný zastávat funkci předsednické země bez větších problémů a otřesů, a to i v době celosvětové krize.⁶⁰ Jan Fischer samotný závěr předsednického období komentoval těmito slovy: „*Já jsem velice rád, že se nám dařila, v triu společně s Francií, poměrně užitečná, produktivní spolupráce. Jsem velice rád a jsem o tom přesvědčen, že švédskému předsednictví předáváme předsednictví v dobrém stavu ve smyslu obsahovém a administrativním.*“⁶¹

Jako další české předsednictví zhodnotil i Mirek Topolánek, který Janu Fischerovi vyjádřil své díky v podobě těchto slov: „*Vstoupil do velmi nelehké doby ve velmi nejednoduché situaci. Zvládl jí se ctí, zamezil té největší ostudě, kterou jsme si sami tak trochu připravili, proto české předsednictví můžeme pokládat i díky němu za úspěšné.*“⁶²

Nutno však podotknout, že zahraniční komentátoři takto pozitivním přístupem nedisponovali. Některými bylo české předsednictví označeno za „*nijak pozoruhodné*“ či za „*bolestivou zkušenost pro ČR*“. Jiní ho naopak komentovali jako „*nezapomenutelné*“ například z důvodu českého pádu vlády nebo velice kontroverzního a sarkastického díla Entropa. V neposlední řadě bylo vypršení

⁵⁹ *Předsednictví ČR v číslech*. Online. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/public/67/6e/70/472328_357132_cz_pres_cisla_cs.pdf. [cit. 2024-02-23].

⁶⁰ MAREK, Daniel a BAUN, Michael J. *Česká republika a Evropská unie*. Brno: Barrister & Principal, 2010. 227 s. ISBN 978-80-87029-89-3. Str. 165.

⁶¹ *Premiér Jan Fischer a Mirek Topolánek k závěru předsednictví ČR*. Online. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/scripts/detail.php?id=59968&tmplid=50>. [cit. 2024-03-25].

⁶² TAMTĚŽ.

českého předsednického mandátu komentováno jako „úleva“ pro celou Evropskou unii.⁶³

5 Předsednictví ČR v Radě EU v roce 2022

Rok 2022 představoval pro Českou republiku její již druhé předsednické období v Radě EU. Tentokrát se však jednalo o druhou polovinu roku, tzn. období od 1. července do 31. prosince 2022. Stejně jako tomu bylo v případě prvního předsednictví, ČR přebrala funkci lídra Rady EU po Francii. Ta první lednový den stejného roku započala společný osmnáctiměsíční program, jenž vznikl za spolupráce tří po sobě předsedajících zemí, tj. Francie, ČR a Švédsko. Českou republiku ani napodruhé neminula řada nepříznivých faktorů, které celé toto šestiměsíční období značně ovlivnily. Celosvětově probíhající pandemie Covid-19 a rusko-ukrajinský válečný konflikt společně zapříčinily světovou ekonomickou a energetickou krizi, tudíž se ČR již podruhé ocitla v pozici krizového předsednictví.⁶⁴

5.1 Příprava ČR na předsednictví

Několik let dopředu trvající přípravné procesy na předsednictví započaly přibližně čtyři roky před jeho samotným začátkem, tj. v létě roku 2018. Na základě *Usnesení vlády ČR ze dne 10. července 2018 č. 451 k zahájení příprav vlády na výkon funkce předsednictví České republiky v Radě Evropské unie v roce 2022* byla zavedena základní stanoviska pro průběh příprav na české předsednictví. Tento dvoustránkový dokument ukládal předsedovi vlády povinnost vypracovat návrh na státní rozpočet spojený s budoucím výkonem předsednictví a také nastavit personální podmínky, časový harmonogram a komunikační strategie potřebné pro zajištění co nejhladšího přípravného procesu a následného průběhu předsednictví.⁶⁵ *Usnesení vlády ČR ze dne 14. října 2019 č. 729 k zajištění příprav předsednictví České republiky v Radě Evropské unie pro rok 2020 a střednědobého výhledu finančního a personálního zajištění výkonu předsednictví České republiky v Radě Evropské unie pro roky*

⁶³ MAREK, Daniel a BAUN, Michael J. *Česká republika a Evropská unie*. Brno: Barrister & Principal, 2010. 227 s. ISBN 978-80-87029-89-3. Str. 165.

⁶⁴ *Předsednictví ČR v Radě EU 2022*. Online. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/rome/cz/ceska_republika_a_evropska_unie/vysledky_ceskeho_predsednictvi_v_rade_eu.html. [cit. 2024-02-28].

⁶⁵ *Usnesení vlády ČR ze dne 10. července 2018 č. 451 k zahájení příprav vlády na výkon funkce předsednictví České republiky v Radě Evropské unie v roce 2022*. Online. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/usneseni-vla-dy-c-451-2018-pdf.aspx>. [cit. 2024-03-28].

2021–2023 představoval další významný dokument řazený do oblasti příprav předsednictví. Ten stanovil nezbytné podmínky pro jeho průběh v podobě vymezení výše předpokládaných finančních prostředků a navýšení zaměstnaneckých pozic, které budou pro nadcházející předsednictví potřebné.⁶⁶ Co se týče personálního zastoupení státní správy, tak v tomto ohledu bylo na základě tohoto dokumentu založeno cca 200 nových pracovních pozic.⁶⁷ Celková výše financí se dvojnásobným navyšováním v roce 2021 a 2022 vyšplhala až na konečnou hranici 2,4 miliardy Kč.⁶⁸

Celkové přípravy na tuto funkci byly ke konci roku 2021 mimo jiné ovlivněny sestavením nové vlády Petra Fialy, současného předsedy vlády ČR. Ta se půl roku po jejím sestavení musela vypořádat s tak náročným úkolem, jako je právě předsednictví Rady EU. Za celkový průběh jeho příprav byl zodpovědný Úřad vlády ČR. Jednotlivé resorty tohoto úřadu však měly na starosti činnosti zařazené do jejich právem vymezené kompetence. Také byla na základě požadavku vlády Petra Fialy vytvořena nová pozice ministra pro evropské záležitosti, kterým se stal Mikuláš Bek. Dále bylo posíleno Stálé zastoupení ČR v EU v podobě nových členů, vykonávajících jednotlivé funkce ve čtyřech hlavních odvětvích, tj. členové přímo podílející se na vyjednávání, národní delegáti působící v pracovních skupinách, národní experti zaměřující se na jednotlivé sektory Rady a organizačně-logický personál. Všichni byli společně vedeni v tzv. Centrálním registru osob a bylo jim předem poskytnuto řádné školení prohlubující jejich dosavadní odborné znalosti. Školení bylo zajištěno především v rámci působnosti Institutu veřejné správy ČR, ale například i Generálním sekretariátem Rady EU. Dále byla vytvořena i tzv. strategická komunikační skupina, jejímž hlavním úkolem bylo zajištění komunikace mezi zástupci českého předsednictví a významnými partnery EU. Také zodpovídala za informativnost obecné veřejnosti.⁶⁹

⁶⁶ *Usnesení vlády ČR ze dne 14. října 2019 č. 729 k zajištění příprav předsednictví České republiky v Radě Evropské unie pro rok 2020 a střednědobého výhledu finančního a personálního zajištění výkonu předsednictví České republiky v Radě Evropské unie pro roky 2021–2023.* Online. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/usneseni-vla-dy-c-729-2019-pdf.aspx>. [cit. 2024-03-28].

⁶⁷ *Příprava ČR na předsednictví.* Online. Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-ramec-predsednictvi-cr-v-rade-eu.aspx>. [cit. 2024-03-03].

⁶⁸ *Zhodnocení českého předsednictví v Radě EU: Národní konvent.* Online. In: Europeum.org. Dostupné z: <https://europeum.org/data/articles/doporuceni-kulaty-stul-narodniho-konventu-24-2-4.pdf>. [cit. 2024-03-08].

⁶⁹ TAMTÉŽ.

5.2 Program předsednictví

Oficiálním mottem českého předsednictví v roce 2022 se stalo, již v úvodu této práce zmíněné, motto „*Evropa jako úkol*“. Toto heslo vzniklo v návaznosti na ústní projev bývalého prezidenta ČR Václava Havla, který ho pronesl na udílení Ceny Karla Velikého v roce 1996. V tomto projevu se pozastavil především nad důležitostmi světových problémů a možných krizí v podobě sociálních, ekologických či ekonomických rizik. Dále vyzdvihoval podstatu rozvahy a převzetí zodpovědnosti za právě tyto problémy ve smyslu budoucího vývoje celé Evropy.⁷⁰ Utváření programu a celkových priorit českého předsednictví z roku 2022 bylo doprovázeno již zmíněným rusko-ukrajinským válečným konfliktem, celosvětovou pandemií a ekonomickou krizí. Díky těmto třem faktorům a tomu, jak se k nim EU jako celek postavila čelem, bylo zřetelně jasné, že je potřeba vytvořit program naplňující povinnosti spojené s těmito světovými událostmi. Dále se ČR chtěla v rámci svého půlročního předsednického mandátu zaměřit na unijní bezpečnost, zvýšení digitalizace, humanitní zabezpečení a ekologické hodnoty. V rámci českého předsednictví proto vznikl program představující sestavu těchto pěti úkolů:

1. Zvládnutí uprchlické krize a poválečná obnova Ukrajiny
2. Energetická bezpečnost
3. Posílení evropských obranných kapacit a bezpečnost kybernetického prostoru
4. Strategická odolnost evropské ekonomiky
5. Odolnost demokratických institucí.⁷¹

5.2.1 Zvládnutí uprchlické krize a poválečná obnova Ukrajiny

Rusko a Ukrajina. Dva státy, které spolu měly za dobu jejich existence ne jeden konflikt, v roce 2022 završily jejich spor ruským napadením ukrajinského území. Tento okamžik představoval celkové evropské i celosvětové ohrožení bezpečnosti. ČR se již od počátku tohoto konfliktu přiklání na stranu Ukrajiny a za využití všech možných dostupných prostředků dodnes podporuje její území a státní suverenitu. EU je však ve světě mnohem vlivnějším subjektem, a proto pro

⁷⁰ *Program předsednictví ČR 2022*. Online. EU2022.cz. Dostupné z: https://wayback.archive-it.org/12090/20230320173312/https://czech-presidency.consilium.europa.eu/media/inlhblkj/cz_priorities.pdf. [cit. 2024-03-03].

⁷¹ TAMTĚŽ.

ČR znamenalo předsednictví Rady velkou příležitostí pro jisté ovlivnění tohoto konfliktu. Válka je také zpravidla spojena s uprchlickou krizí a nebylo tomu jinak ani v tomto případě. Na základě právě zmíněné informace, ČR ve svém předsednickém programu uvedla, že se pokusí o co největší možnou pomoc ukrajinským občanům, kteří se rozhodli v rámci bezpečnosti opustit území svého státu. Pomoci mělo být dosaženo formou poskytnutí ubytování, vzdělání a pracovních příležitostí. V rámci prvního programového bodu si ČR dále kladla za cíl finanční podporu válkou zasažených členských států EU a obnovu ukrajinského území v podobě finanční pomoci vynaložené na hospodářské, stabilizační a humanitní účely.⁷²

5.2.2 Energetická bezpečnost

Druhý programový bod vznikl v přímé návaznosti na ten první. Válečný konflikt zapříčinil vysokou míru evropské nedůvěry vůči Rusku, což bylo hlavním důvodem, proč ČR zařadila do svého programu posílení energetické bezpečnosti v podobě diverzifikace energetických zdrojů. Omezit závislost na Rusku a nespolehat se na dodávky plynu, uhlí a ropy pouze z tohoto území bylo významným bodem, kterého chtěla ČR v rámci předsednictví dosáhnout. Na základě tohoto bodu bylo dále prioritou dosažení požadovaných evropských zásob plynu, snížení energetických finančních nákladů, posílení obnovitelných energetických zdrojů, snížení emisí a tím celkové zlepšení klimatických podmínek. Také bylo v rámci předsednictví zásadní prohloubit úvahy o tzv. dekarbonizaci průmyslu, kterou se v současnosti zabývá především balíček Fit for 55. Ten má do roku 2030 snížit emisní zátěž až o 55 %. Z pohledu infrastruktury bylo v rámci předsednického programu uvedeno, že se ČR pokusí o zjednodušení dopravy mezi členskými státy EU v podobě prohloubení rozvojových úprav tzv. transevropské dopravní sítě představující soustavu silnic, mezinárodních letišť, přístavů a železničních tratí.⁷³

⁷² *Program předsednictví ČR 2022*. Online. EU2022.cz. Dostupné z: https://wayback.archive-it.org/12090/20230320173312/https://czech-presidency.consilium.europa.eu/media/inlhblkj/cz_priorities.pdf. [cit. 2024-03-03].

⁷³ TAMTĚŽ.

5.2.3 Posílení evropských obranných kapacit a bezpečnost kybernetického prostoru

V rámci posílení evropské bezpečnosti české předsednictví mělo v plánu navázat na dlouhodobou spolupráci EU s významnou vojenskou organizací NATO. Toto spojení mělo napomoci k zajištění dostatečné míry bezpečí a vojenské stability EU. Mimo jiné se v rámci tohoto programového bodu chtěla ČR dále zabývat nežádoucími dezinformacemi, postupným snižováním závislosti na technologiích a s tím související především snižování rizikovosti v oblasti kybernetického prostoru. Dále se jednalo například o prohloubení jednání v oblasti tzv. Strategického kompasu EU nebo boj za ochranu kosmického komunikačního systému EU.⁷⁴

5.2.4 Strategická odolnost evropské ekonomiky

Ekonomika byla v období druhého předsednického mandátu jednou z nejvíce postižených oblastí, jež byla v důsledku války a celosvětové pandemie zasažena. Jednalo se především o problémy spojené se značným navýšením inflace a vysokou tržní nestabilitou, které společně zapříčinily světovou ekonomickou krizi. Z důvodu posílení nedůvěryhodnosti EU vůči Rusku bylo potřeba zavést do českého předsednického programu prohlubování spolupráce se státy založenými na demokratickém režimu a co největší možné odpoutání se od zemí, které tento režim nezastávají. Právě proto se zástupci českého předsednictví rozhodli zabývat navázáním na spolupráci EU-USA. Dále bylo naprosto zásadní zvýšit konkurenceschopnost EU a tím i celkový rozvoj volného obchodu. Mimo zahraniční sféru je také zásadní prohlubování spolupráce v rámci vnitřního trhu EU. České předsednictví si proto kladlo za cíl zajištění dostupnosti potřebných prostředků pro výrobní postupy a utváření co nejlepších podmínek pro evropské podnikatele, firmy a organizace. Dále prohlubování inovativních technik včetně podpory vědy a výzkumu a v neposlední řadě vývoj tzv. evropské digitální identity, v rámci které mělo být dosaženo bezpečnějšího postupu při prokazování identity po celé Evropě.⁷⁵

⁷⁴ *Program předsednictví ČR 2022*. Online. EU2022.cz. Dostupné z: https://wayback.archive-it.org/12090/20230320173312/https://czech-presidency.consilium.europa.eu/media/inlhblkj/cz_priorities.pdf. [cit. 2024-03-03].

⁷⁵ TAMTĚŽ.

5.2.5 Odolnost demokratických institucí

EU již od počátku své existence zastávala myšlenku demokracie. Proto pro ni ruské napadení ukrajinského území znamenalo ještě větší podnět ke snižování počtu spoluprací s nedemokratickými státy a tím pádem prohlubování vztahů se zeměmi zastávajícími demokratickou státní politiku. České předsednictví se dále mělo v plánu zabývat nejen reálným, ale i digitálním prostředím, v němž není o nic méně důležité stanovit základní lidská práva a svobody. Online prostor zahrnující například hrozby v oblasti kybernetiky, kryptoměn či umělé inteligence znamenal další pro ČR významný programový úkol. Tento programový bod také velmi ovlivnila tzv. Konference o budoucnosti Evropy, která probíhala od dubna roku 2021 do května 2022. Na jejím základě dostali občané celé EU možnost přispět svými poznatky, myšlenkami, doporučeními nebo naopak kritikou ke zlepšení budoucího chodu EU. V rámci této koncepce se ČR zavázala k plnění jejich jednotlivých požadavků a prohlubování jednání v této oblasti. Dále byl rok 2022 ovlivněn jeho prohlášením za tzv. Evropský rok mládeže, na jehož základě mělo být dosaženo zvýšení participace mladých občanů na chodu EU.⁷⁶

5.3 Programové výsledky předsednictví

5.3.1 Zvládnutí uprchlické krize a poválečná obnova Ukrajiny

Jedním z nejzásadnějších programových bodů, který vyžadoval okamžité řešení, byl právě bod první. Za dobu našeho předsednického mandátu byla v oblasti migrace prodloužena ochranná a pomocná opatření pro ukrajinské občany prchající z válečné zóny, a to až do března roku 2024. V rámci vypořádání se s migrační vlnou bylo uspořádáno velké množství formálních i neformálních jednání. Velmi zásadním momentem bylo třeba pražské neformální jednání ministrů, které proběhlo 11. července 2022. Zde byla hlavním bodem programu diskuse o dopadech války, v rámci které byla podpořena ochrana hranic Ukrajiny s Moldavskem. Dále dne 14. října 2022 proběhlo v Lucemburku zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci, na kterém bylo dosaženo jednohlasné podpory zahajovacích bezpečnostních rozhovorů mezi EU a Ukrajinou, které navrhlo právě české předsednictví. Tento krok výrazně napomohl ke snížení ruských rizikových technik v podobě nelegálního obchodu s lidmi či zbraněmi nebo třeba různé

⁷⁶ *Program předsednictví ČR 2022*. Online. EU2022.cz. Dostupné z: https://wayback.archive-it.org/12090/20230320173312/https://czech-presidency.consilium.europa.eu/media/inlhblkj/cz_priorities.pdf. [cit. 2024-03-03].

teroristické a informační hrozby. Na tomto zasedání byla v rámci Rady EU mimo jiné ukončena platnost ruských cestovních dokladů, jež byly vydané na ukrajinském a gruzínském území, které bylo zasaženo okupací ze strany Ruska. Tímto krokem dala EU zřetelně najevo nesouhlas s válečným konfliktem a celkově s ruským rozhodnutím ho vyvolat. Jeden z nejzásadnějších úspěchů předsednictví ČR však spočíval v celkové reformě azylových a migračních opatření.⁷⁷ Dalším zásadním krokem bylo uskutečnění říjnové konference tzv. Pražského procesu v oblasti migrace z 24. a 25. října 2022. V těchto dnech ČR hostila zástupce přibližně 50 států z jednotlivých členských zemí EU, Schengenského prostoru, západo-balkánské oblasti a mnoha dalších koutů světa. Ti společně projednávali zásadní migrační otázky, dopady ruského jednání a další aspekty naplňující budoucí vývoj EU. Dále zde bylo schváleno propojení tzv. akčního plánu s politickou deklarací potvrzující spolupráci pro roky 2023 až 2027.⁷⁸ Co se týče finanční podpory Ukrajiny, tak v tomto ohledu byla Radou EU odsouhlasena půjčka 18 miliard eur, kterou byla Ukrajina podporována v průběhu celého roku 2023.⁷⁹

5.3.2 Energetická bezpečnost

Energetická bezpečnost a s tím související odpoutání se od závislosti na ruských plynových, uhelných a ropných dovozech znamenalo pro české předsednictví náročný úkol. Během půlročního předsedání v čele Rady EU proběhlo celkem osm zasedání v rámci Rady pro energetiku EU, a to konkrétně v podobě jednoho neformálního, dvou řádných a pěti mimořádných jednání. České republice se v rámci tohoto období povedla přijmout řada krizových opatření, která měla vést k co největšímu možnému odpoutání se od ruských dodávek energetických zdrojů. Mezi ně je řazeno například přijetí sedmého, osmého a devátého sankčního balíčku vůči Rusku, snížení plynové spotřeby plánované na zimu 2022/2023 a na to navazující zajištění dostatečného množství plynových dodávek uskutečněného v rámci celé Evropy.

⁷⁷ *Uprchlická krize 2022*. Online. Tvorimevropu.cz. Dostupné z: <https://tvorimevropu.cz/2023/02/10/uspechy-ceskeho-predsednictvi-v-oblasti-vnitrnich-veci/>. [cit. 2024-03-04].

⁷⁸ *Konference Pražského procesu 2022*. Online. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/konference-prazskeho-procesu-o-migraci-v-praze-24-a-25-rijna-2022.aspx>. [cit. 2024-03-05].

⁷⁹ *Finanční podpora Ukrajiny*. Online. European-union.eu. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/12/10/council-adopts-18-billion-assistance-to-ukraine/>. [cit. 2024-03-04].

Také byla českým předsednictvím mimo jiné ovlivněna transevropská dopravní síť TEN-T. Projednávání a úprava tohoto odvětví se odehrála především v Praze na zasedání Rady ministrů dopravy jednotlivých členských zemí. Na základě tohoto vyjednávání byl českým předsednictvím prosazen rozvoj vysokorychlostních komunikací a železničních spojení v rámci celé EU, zlepšení propojenosti železničních tratí, rozšíření dopravních možností z EU na Ukrajinu a Moldavska a v neposlední řadě třeba posílení vnitroujní vodní dopravní sítě.⁸⁰

Další pokrok ČR předvedla na poli transformačních opatření v rámci balíčku Fit for 55, který momentálně stanovuje snížení emisní zátěže skleníkových plynů o 55 % a to až do roku 2030. Největší podíl na tomto snižování emisí by měla nést dopravní sféra, ve které by mělo dojít k 90 % emisnímu snížení. Zároveň by mělo být do roku 2050 dosaženo plné uhlíkové neutrality. Českému předsednictví se podařilo v této oblasti dosáhnout velkého úspěchu v podobě přijetí třech dopravních legislativních návrhů, které mají právě k výše zmíněnému cíli dopomoci. Jednalo se tyto tři balíčky:

- Infrastruktura pro dopravní paliva – nařízení AFIR
- Obnovitelná a nízkouhlíková paliva v námořní dopravě – iniciativa FuelEU Maritime
- Udržitelná letecká doprava – iniciativa pro letecká paliva ReFuelEU Aviation.⁸¹

5.3.3 Posílení evropských obranných kapacit a bezpečnost kybernetického prostoru

Oblasti evropské obrany, kybernetické bezpečnosti i bezpečnosti jako takové se považují za další velmi úspěšné odvětví českého předsednického programu, a to ihned z několika důvodů. V první řadě bylo dosaženo značného posunu v oblasti prohlubování spolupráce s NATO. Toho bylo docíleno na základě zlepšení vzájemné komunikace a prohloubení povědomí o prováděných aktivitách

⁸⁰ *Výsledky předsednictví v oblasti Rady pro dopravu, telekomunikaci a energetiku*. Online. EU2022.cz. Dostupné z: <https://wayback.archive-it.org/12090/20230320172803/https://czech-presidency.consilium.europa.eu/cs/program/vysledky-ceskeho-predsednictvi-v-rade-eu-puvodni-korenova-stranka/rada-pro-dopravu-telekomunikace-a-energetiku/>. [cit. 2024-03-05].

⁸¹ *Balíček opatření „Fit for 55“*. Online. European-union.eu. 2022. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/06/02/fit-for-55-package-council-adopts-its-position-on-three-texts-relating-to-the-transport-sector/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Fit+for+55+package:+Council+adopts+its+position+on+three+texts+relating+to+the+transport+sector. [cit. 2024-03-05].

obou těchto společenství. České předsednictví také umožňovalo zástupcům NATO účast na tematických konferenčních jednáních, která probíhala v různých koutech EU.⁸² Dne 15. listopadu 2022 například proběhlo v Bruselu setkání ministrů obrany jednotlivých členských států EU. Hlavním bodem programu bylo zahájení výcvikové mise cca 15 000 ukrajinských vojáků. Soudě dle takto vysokého počtu se jedná o jednu z nejrozsáhlejších misí, které kdy EU podpořila. Toto opatření se považuje za úplně první, kterým byla vyjádřena obranná podpora nečlenské země na území EU. ČR na tomto zasedání zastupovala ministryně obrany Jana Černochová, která se k tomuto zásadnímu kroku vyjádřila následovně: „*Jasná podpora ČR Ukrajině se odrazí i ve velikosti našeho příspěvku do výcvikové mise EU. Budeme se podílet nejen na výcviku ukrajinských vojáků v Polsku, ale poskytneme také plnohodnotný výcvikový modul na našem území.*“⁸³

Za spolupráce českého předsednictví s organizací NATO dále došlo ke schválení tzv. Strategického kompasu EU neboli dlouhodobě zaměřujícího se nástroje na budování společné bezpečnostní a obranné politiky EU, a to až do roku 2030. Předsednictví ČR dne 21. března 2022 tímto schválením zakončilo téměř dvouletá jednání uskutečňovaná ohledně tohoto projektu, který byl v červu roku 2020 navrhnout v rámci předsednictví Německa. Celkově byl Strategický kompas rozčleněn do čtyř úrovní, kterými jsou: rozvoj schopností, rozvoj partnerství, krizové řízení a odolnost.⁸⁴

Významným bodem začleněným do této oblasti je také existence tzv. Evropského mírového nástroje, který zajišťuje finanční i materiálovou podporu Ukrajině v rámci celého válečného období. České předsednictví se proto ve svém programu zaměřilo na zvýšení těchto peněžních prostředků, což je považováno za jeho další velký úspěch. Z původních 5 692 miliard eur stanovených pro roky 2021 až 2027 byl tento nástroj dne 12. prosince 2022 navýšen o celkem 2 287

⁸² *Výsledky programu v oblasti bezpečnosti a obrany.* Online. Tvorimevropu.cz. Dostupné z: <https://tvorimevropu.cz/2023/02/01/uspechy-ceskeho-predsednictvi-v-oblasti-bezpecnosti-a-obrany/>. [cit. 2024-03-06].

⁸³ *Zasedání ministrů obrany EU.* Online. Ministerstvo obrany ČR. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/podpora-ukrajiny-je-prioritou-naseho-predsednictvi--zopakovala-v-bruselu-ministryne-cernochova-240543/>. [cit. 2024-03-04].

⁸⁴ *Strategický kompas EU.* Online. Ministerstvo obrany ČR. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/ministri-eu-schvalili-strategicky-kompas--predsednictvi-cr-bude-hrat-vyznamnou-rolu-pri-jeho-implementaci--234216/>. [cit. 2024-03-06].

miliard eur a zároveň bylo dohodnuto, že v případě potřeby může být navýšen o dalších 3,5 miliardy eur.⁸⁵

Co se oblasti ochrany a bezpečnosti kybernetického prostoru týče, tak v tomto ohledu bylo pravděpodobně nejzásadnější změnou prosincové přijetí nové společné *Směrnice EP a Rady č. 2022/2555 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v Unii* často označované jako NIS 2. Ta stanovila nová pravidla pro zajištění kyberprostorové bezpečnosti, sankce v případě jejich nedodržení nebo snižování hrozeb v tomto odvětví. Dále položila základ pro vznik tzv. Evropské sítě styčných organizací, jejíž účel by měl být zásadní pro řešení krizí v oblasti kybernetického prostoru.⁸⁶

5.3.4 Strategická odolnost evropské ekonomiky

Evropská ekonomika byla v době druhého českého předsednictví na velmi nestabilní úrovni. ČR měla v rámci posílení její dlouhodobé odolnosti v plánu odpoutat se od zemí, které nepodporují myšlenku demokratického státu nebo jsou okolními zeměmi vnímány jako státy nepřátelské či rizikové. Tento plán ČR také ve svém předsednickém období naplnila. Za jeden z největších úspěchů je považována modernizace dohody mezi EU a jihoamerickým státem Chile. Na základě nových úprav má celá EU mnohem lepší předpoklady pro vstup na chilský trh, který evropským zemím nabízí například lithium potřebné pro výrobu elektromobilních prostředků. Dalším státem, se kterým české předsednictví navázalo spolupráci je Angola. V rámci dohody EU-Angola byly převážně usnadněny postupy udržitelných investic. Dále bylo v rámci předsednictví zahájeno jednání o zásadách digitálního obchodu mezi EU, Jižní Koreou, Japonskem a Singapurem.

Důležitým bodem, který by měl značně posílit komunikaci v oblasti vyjednávání a uzavírání smluv je dovršení jednání a přijetí závěru k novelizaci dohod o volném obchodu uskutečňovaném mezi EU a ostatními zeměmi. To bylo také projednáváno na říjnovém neformálním zasedání, které se uskutečnilo v Kongresovém centru v Praze. Významným hostem, jenž se tohoto jednání účastnil, byla Katherine Tai, americká zmocněnkyně pro obchodní vztahy USA.

⁸⁵ *Evropský mírový nástroj*. Online. European-union.eu. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/european-peace-facility/>. [cit. 2024-03-06].

⁸⁶ *Bezpečnost kybernetického prostoru*. Online. European-union.eu. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/11/28/eu-decides-to-strengthen-cybersecurity-and-resilience-across-the-union-council-adopts-new-legislation/>. [cit. 2024-03-06].

Její přítomnost znamenala pro ČR možnost prohloubit spolupráci mezi EU a USA. K tomu došlo také třeba na třetím oficiálním jednání Rady pro obchod a technologie v USA dne 5. prosince 2022.⁸⁷

České předsednictví však nebylo úspěšné pouze na poli zahraniční sféry, ale i v oblasti vnitřního fungování EU. Význam v tomto ohledu tkvěl především ve dvou zásadních dosažených opatřeních – dohodě o zvýšení bezpečnosti poskytovaných výrobků a tzv. aktu o čipech. Rada a EP společně dovršili jednání o modernizaci směrnice o obecné bezpečnosti výrobků. Na základě této úpravy by měl být na poli EU zamezen prodej nebezpečných či jakkoliv závadných výrobků, jež nesplňují předem stanovené normy. Zmíněný akt o čipech nastavil pravidla pro dosažení požadovaného cíle, tj. do roku 2030 se v rámci světové produkce podílet z 20 % na celkové výrobě čipů. Dále bylo v tomto ohledu českým předsednictvím uskutečněno několik konferencí jako například konference o surovinové bezpečnosti Evropy, konference ke 30 letům vnitřního trhu a mnoho dalších.⁸⁸ Také české předsednictví zaznamenalo úspěch v pokroku vývoje evropské digitální identity, představující bezpečnější a spolehlivější cestu v prokazování i ověřování identity občanů EU.⁸⁹ Za velký úspěch v oblasti vnitřních záležitostí EU se dále považuje také přístup Chorvatska do Schengenského prostoru, ke kterému došlo v rámci jednomyslného schválení Rady pro vnitřní věci EU. České předsednictví se také pokoušelo o stejný úspěch v případě Rumunska a Bulharska. Zde ale bohužel nedošlo k nezbytnému jednomyslnému odsouhlasení.⁹⁰

5.3.5 Odolnost demokratických institucí

V rámci demokratických opatření byl rok 2022 prohlášen za tzv. Evropský rok mládeže. Tímto krokem chtěla EU vyjádřit podporu a celkového uznání za přístup mladých lidí k celosvětové pandemické situaci. Význam tohoto roku mládeže tkvěl především v umožnění příležitosti mladým občanům podílet se na

⁸⁷ *Naplňování priorit předsednictví ČR v Radě EU 2022*. Online. In: Vlada.gov.cz. Dostupné z: https://vlada.gov.cz/assets/evropske-zalezitosti/predsednictvi-cr-v-rade-eu/aktuality/Naplnovani-priorit-CZ-PRES_CS.pdf. [cit. 2024-03-07].

⁸⁸ *Výsledky předsednictví v oblasti vnitřního trhu a průmyslu*. Online. In: Tvorimevropu.cz. Dostupné z: <https://tvorimevropu.cz/2023/02/17/uspechy-ceskeho-predsednictvi-v-oblasti-vnitriho-trhu-a-prumyslu/>. [cit. 2024-03-08].

⁸⁹ *Tisková zpráva – evropská digitální identita*. Online. In: European-union.eu. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/12/06/european-digital-identity-aid-council-adopts-its-position-on-a-new-regulation-for-a-digital-wallet-at-eu-level/>. [cit. 2024-03-08].

⁹⁰ *Přistoupení Chorvatska, Bulharska a Rumunska do Schengenského prostoru*. Online. In: Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/presidency-statement-schengen-pdf.aspx>. [cit. 2024-03-07].

chodu EU a přispět tak svými cennými poznatky k jejímu budoucímu fungování a prosperitě. Dne 6. prosince 2022 uskutečnila ČR v rámci svého předsednického mandátu závěrečnou konferenci k Evropskému roku mládeže. Claim of the future neboli oficiální název této společné konference Rady, EK a EP proběhl v Bruselu. ČR k jejímu konání umožnila účast třem mladým českým občanům.⁹¹

Roční trvání již zmíněné Konference o budoucnosti Evropy znamenalo pro EU z pohledu demokratických strategií velký krok. Dát příležitost občanům, různého věkového zastoupení, podílet na budoucím vývoji EU, značně přispělo k posílení jejího demokratického pojetí. Ke konci této konference byla EP, EK a Radě navržena závěrečná zpráva, která se skládala z celkem 49 návrhů a 326 opatření. Tento dokument byl dále rozdělen do celkem 9 hlavních témat, která by, dle mínění občanů EU, měla být změněna. Jednalo se o tyto sekce a výběr některých požadovaných doporučení:

1. Silnější ekonomika, sociální spravedlnost a pracovní místa	Přiměřená minimální mzda, genderová rovnost v pracovním prostředí
2. Vzdělávání, kultura, mládež a sport	Participace mládeže do politiky EU, ekologická transformace učení
3. Digitální transformace	Základní lidská práva uživatelů digitálního prostředí, evropská digitální identita
4. Evropská demokracie	Nastavení pravidel politické reklamy, občanský prostor v souvislosti s ochranou základních práv EU
5. Hodnoty a práva, právní stát, bezpečnost	Boj proti dezinformacím, informativnost v případě teroristického útoku
6. Změna klimatu a životní prostředí	Snižování vysokých cen energií, snižování emisí, obnovitelné zdroje
7. Zdraví	Posílení připravenosti pro budoucí pandemické krize, neomezený přístup k duševnímu zdraví občanů
8. EU ve světě	Podpora Ukrajiny, snížení závislosti EU v krizových sektorech
9. Migrace	Pakt o migraci a azylu, ochrana a pomoc občanům prchajícím před válkou na Ukrajině

Tabulka č. 1: Závěrečná zpráva Konference o budování Evropy.

Zdroj: Autorka práce na základě: *Konference o budoucnosti Evropy*. Online. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/conference-on-the-future-of-europe/>. [cit. 2024-03-05].

⁹¹ *Evropský rok mládeže 2022*. Online. Dům zahraniční spolupráce. Dostupné z: <https://www.dzs.cz/evropsky-rok-mladeze>. [cit. 2024-03-04].

Ze všech těchto občanů navržených témat se asi 95 % z nich dalo uskutečnit na základě již existujících smluv a díky tomu bylo těmto opatřením umožněno privilegium přednostního řešení. U zbylých 5 % bylo zapotřebí stávající smlouvy pozměnit, a proto jejich realizace trvala o něco déle nežli v prvním případě. Zároveň je nutno uvést, že naprostá většina ze všech navržených bodů byla již v tu dobu v řešení nebo kompletně dokončena.⁹²

5.4 Celkové hodnocení předsednictví

Zhodnocení druhého předsednického období ČR proběhlo po jeho samotném skončení v podobně Národního konventu o EU. Ten se uskutečnil v Praze dne 23. února 2023. Na tomto zasedání byl podrobně probírán a následně zhodnocen celý jeho půlroční průběh. Většina přítomných účastníků se v rámci možností na jeho celkovém hodnocení shodla a společně ho označila za velice úspěšné. Tento fakt byl odůvodněn především obecnou snahou českého předsednictví o nalezení společných vyjednávacích kompromisů s ostatními členskými státy. Dále ukázalo svoji flexibilní stránku a také pokročilou schopnost komunikace a improvizace. Byla několikrát vyzdvížena i česká reakce na válečný konflikt a jemu téměř okamžité programové přizpůsobení. Za nejvýznamnější dosažené úspěchy bylo obecně označeno přijetí balíčku Fit for 55, sedmého, osmého a devátého sankčního balíčku vůči Rusku a přistoupení Chorvatska do Schengenského prostoru.⁹³

I v tomto případě je do tohoto bodu řazeno zhodnocení předsednictví na základě číselných údajů, díky kterým si lze vytvořit lepší představu o jeho celkovém průběhu. Za dobu českého půlročního předsedání Radě EU se na našem území uskutečnilo 14 neformálních a téměř 50 formálních jednání. Dále zde proběhlo dohromady 314 kulturních a doprovodných akcí. Také byl uskutečněn jeden dvoudenní Pražský summit, na němž dne 6. a 7. října 2022 zasedali zástupci Evropského politického společenství. Z hlediska společného zasedání Rady, EP a EK (tzv. trialogů) se jednalo celkem o 99 jednání. V prvním čtení bylo chváleno přesně 42 dohod. Ve spojitosti s předsednictvím bylo uděleno více než 35 000

⁹² *Konference o budoucnosti Evropy*. Online. European-union.eu. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/conference-on-the-future-of-europe/>. [cit. 2024-03-05].

⁹³ *Zhodnocení českého předsednictví v Radě EU: Národní konvent*. Online. In: Europeum.org. Dostupné z: <https://europeum.org/data/articles/doporuceni-kulaty-stul-narodniho-konventu-24-2-4.pdf>. [cit. 2024-03-08].

akreditací a zajištěno přibližně 100 veřejných zakázek.⁹⁴ Finanční náročnost předsednictví je dalším klíčovým aspektem potřebným pro jeho celkové zhodnocení. Na přípravu i následný výkon českého předsednictví v roce 2022 bylo vynaloženo celkem 2,03 miliard korun. To je považováno za velký úspěch, protože nebyly vyčerpány všechny předpokládané finanční prostředky. Z tohoto pohledu byla „ušetřena“ částka 370 milionu korun z celkových 2,4 miliard korun. Finančně největší zátěží bylo jednoznačně Ministerstvo vnitra, jemuž bylo v průběhu předsednictví poskytnuto necelých 27 % z celkového předpokládaného rozpočtu, tj. přibližně 545 milionů korun. Druhou nenákladnější oblastí představovalo Ministerstvo zahraničních věcí a za ním v těsném závěsu Úřad vlády ČR. Oba tyto útvary se podílely na finanční nákladnosti předsednictví cca z 23 % - Ministerstvo zahraničních věcí utratilo celkem 471 miliard korun a Úřad vlády 468 miliard korun.⁹⁵

5.4.1 Hodnocení předsednictví významnými osobnostmi

K celkovému průběhu druhého českého předsednictví se opět vyjádřila celá řada českých i zahraničních politických osobností. Všechna slova, kterými bylo toto šestiměsíční období popsáno, poukazovala na jeho obrovský úspěch a pro budoucnost EU naprosto zásadní význam. Například velvyslanec ČR při EU a významný český diplomat Jaroslav Zajíček, který sehrál klíčovou roli ve druhém českém předsednictví, se vyjádřil k úspěšným vyjednávacím procesům následovně: *„Jsou v zásadě dvě strategie, jak přistoupit k vyjednávání v EU. Buď se můžete snažit zlomit několik velkých zemí a čekat, že se ostatní přidají. Nebo si řeknete, že budete chtít vyjít do maximální možné míry všem. My jsme zvolili druhou možnost a tomu přizpůsobili náš postup. Nedělali jsme žádné zákulisní dohody jedněch proti druhým, průběžně jsme všechno konzultovali, všichni dostali dojednanou věc ke schválení ve stejnou dobu. Nikdo neodcházel od stolu se zahořklým pocitem, že s někým jednáte preferenčně.“*⁹⁶

⁹⁴ Číselné zhodnocení českého předsednictví 2022. Online. Tvorimevropu.cz. Dostupné z: <https://tvorimevropu.cz/2023/01/04/vysledky-ceskeho-predsednictvi-v-rade-eu-2/>. [cit. 2024-03-09].

⁹⁵ Finanční zhodnocení předsednictví ČR v Radě EU. Online. Vlada.gov.cz. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/cz/evropske-zalezitosti/predsednictvi-cr-v-rade-eu/aktuality/vlada-schvalila-material-k-financnimu-vyhodnoceni-predsednictvi-cr-v-rade-eu-205104/>. [cit. 2024-03-08].

⁹⁶ Zhodnocení českého předsednictví 2022. Online. Aktuálně.cz. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/predsednictvi-eu-cesi-uspeli-tam-kde-to-nikdo-necekal-ted-by/r~f3d2f416824911ed93abac1f6b220ee8/>. [cit. 2024-03-25].

Další velice vlivnou osobností českého předsednictví z roku 2022 byl Mikuláš Bek, který byl jmenován do funkce ministra pro evropské záležitosti. Ten se k jeho průběhu a budoucímu fungování ČR vyjádřil takto: *„Zažili jsme zcela výjimečný rok, který bude mít velký dopad na naši budoucnost. Předsednictví ukázalo, že jsme plnohodnotný a spolehlivý člen EU. Česká republika by měla využít zkušeností ze skončeného předsednictví a získaný respekt. Budeme se i nadále aktivně podílet na tvorbě politik EU a nastavovat témata a priority do budoucna.“*⁹⁷

Eurokomisařka Věra Jourová okomentovala předání předsednické štafety Švédsku následovně: *„Česko předává Evropskou unii jednotnou a posílenou.“*⁹⁸

Významnou zahraniční osobností, která zhodnotila české předsednictví, byl předseda Evropské rady, Charles Michel. Ten se k jeho celkovému průběhu vyjádřil takto: *„České předsednictví bylo mimořádně aktivní, mimořádně angažované, mimořádně odhodlané zajistit jednotu Evropské unie. Náš obdiv patří premiérovi Petru Fialovi i jeho týmu v Bruselu a v Praze.“*⁹⁹

Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyen okomentovala význam českého předsednictví následovně: *„Evropa je vaším dlužníkem za skvělou práci, kterou jste odvedli.“*¹⁰⁰

Místopředseda Evropské komise Frans Timmermans vyzdvihl české předsednictví pravděpodobně nejvíce ze všech zmíněných osobností a vyjádřil se k němu těmito slovy: *„Nepamatuji se na tak efektivní a skutečně evropské předsednictví.“*¹⁰¹

⁹⁷ *Vyjádření ministra pro evropské záležitosti.* Online. Tvorimevropu.cz. Dostupné z: <https://tvorimevropu.cz/2023/02/15/zkusenosti-ceskeho-predsednictvi-v-rade-eu-a-co-dal/>. [cit. 2024-03-09].

⁹⁸ TAMTÉŽ.

⁹⁹ *Hodnocení českého předsednictví 2022.* Online. Ct24.ceskatelevize.cz. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/uspesne-aktivni-a-angazovane-chvali-unijni-spicky-ceske-predsednictvi-12354>. [cit. 2024-03-25].

¹⁰⁰ TAMTÉŽ.

¹⁰¹ *Zhodnocení českého předsednictví 2022.* Online. Aktuálně.cz. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/predsednictvi-eu-cesi-uspeli-tam-kde-to-nikdo-necekal-ted-by/r~f3d2f416824911ed93abac1f6b220ee8/>. [cit. 2024-03-25].

6 Komparace předsednictví ČR v Radě EU v letech 2009 a 2022

Pokoušení se o porovnání jakýchkoliv předsednických období představuje velmi obtížný úkol. Každé jedno předsednictví, bez ohledu na to, jaký stát zrovna zastává funkci lídra Rady EU, totiž vždy obohatí EU o řadu přínosných poznatků ať už v podobě jejího celkového posunu kupředu či naopak jistého poučení se z vlastních chyb či chyb předchozích předsedajících zemí. Zároveň je velice těžké zhodnotit, jaké předsednictví bylo úspěšné a jaké naopak nikoliv protože každá z 27 členských zemí EU, zastává odlišné priority, režimy i podmínky pro výkon předsednictví a tím pádem se vždy najde více názorů zohledňujících jeho celkovou kvalitu.

V případě ČR a jejích zatím jediných dvou předsednických období je komparace také velmi náročná. Obecně je druhý mandát drtivou většinou evropské společnosti považován za úspěšnější, nežli byl ten první. Nutno však podotknout, že rok 2009 v obecném světovém kontextu čelil mnoha výzvám a byl stejně tak náročný jako rok 2022. Přesto však třináctiletý rozdíl mezi jednotlivými předsednickými obdobími znamenal úplně jiný svět a tím i velice odlišnou EU jako takovou. První polovina roku 2009 představovala EU stále jako „před lisabonské“ společenství ještě zahrnující Spojené království Velké Británie a Severního Irska. Tyto dvě, v roce 2022 již neplatící skutečnosti, značně ovlivnily budoucí fungování celé Unie a tím i české druhé předsednické období. Za největší změnu, která proběhla v rámci tohoto druhého mandátu, byl však obecný přístup vlády ČR k samotnému výkonu předsednictví. Vláda zastupující ČR v roce 2009 byla velmi nejistým subjektem a téměř po celou dobu, kdy zastupovala náš stát na poli EU, představovala pomyslný otazník. Čeští i evropští občané se na ni v jistých ohledech nemohli dostatečně spolehnout, a to zapříčinilo i již zmíněnou nedůvěru v její nadcházející a posléze probíhající předsednický mandát. Vláda zastupující ČR v roce 2022 naopak pojala předsednickou funkci jako určitou službu společnosti. Zároveň se jí v tomto roce podařilo oprostít se od kontroverzních skandálů, jako například dílo Entropa či projevy prezidenta učiněné k nepodstatnosti předsednictví. Mnohem lépe také pochopila smysl vyjednávací funkce a celkově tak jejím přístupem zlepšila vnímání ČR ostatními

členskými zeměmi i významnými světovými institucemi.¹⁰² Dále bylo druhé české předsednictví mnohem méně finančně náročné, nežli tomu bylo v případě prvního půlročního mandátu. Při porovnání finanční nákladnosti těchto dvou předsednických období je třeba vzít v potaz míru inflace obou let. Na základě této úvahy byla pro rok 2022 vynaložena pouze polovina peněžních prostředků nežli v roce 2009, kdy by předsednictví při stejné míře inflace, jako tomu bylo o 13 let později, celkově odpovídalo přibližně 5 miliardám korun.¹⁰³

¹⁰² *Komparace předsednictví ČR v Radě EU v letech 2009 a 2022*. Online. In: Universitas.cz, Magazín vysokých škol. Dostupné z: <https://www.universitas.cz/tema/9734-kaniok-napodruhe-jsme-smysl-predsednictvi-pochopili-je-to-sluzba>. [cit. 2024-03-08].

¹⁰³ *Finanční zhodnocení předsednictví ČR v Radě EU*. Online. Vlada.gov.cz. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/cz/evropske-zalezitosti/predsednictvi-cr-v-rade-eu/aktuality/vlada-schvalila-material-k-financnimu-vyhodnoceni-predsednictvi-cr-v-rade-eu-205104/>. [cit. 2024-03-08].

Závěr

Primárním cílem této bakalářské práce s názvem *EU a předsednictví ČR v Radě EU v letech 2009 a 2022* bylo bližší seznámení se, ucelená analýza a co největší možné přiblížení těchto dvou historicky významných období České republiky. Práce byla primárně strukturovaná do dvou výrazně dominujících bodů zahrnujících informace spojené s probíhajícím celosvětovým děním, jež v době převzetí obou českých mandátů nebylo nikterak přívětivé. Dále se jednalo o představení několik let dopředu trvajících přípravných procesů, předem plánované programové iniciativy, s tím související dosažené cíle a v neposlední řadě celkové zhodnocení těchto půlročních období. Za nejdůležitější bod této práce však já osobně považuji jejich vzájemnou komparaci. Ta měla za cíl přiblížit obě tyto fáze a porovnat, která z nich významněji napomohla k celkové budoucí prosperitě Unie. Na základě této komparace a obecného povědomí o českém předsednictví jsem došla k závěru, že i přes programovou úspěšnost obou zmíněných mandátů, bylo jedno z nich širokou veřejností považováno za (především pro ČR) naprosto zlomové. Jednalo se o druhé předsednické období z roku 2022. Nejen, že ČR v pořadí již podruhé, hrdě přijmula post lídra Rady EU i když bylo od počátku zřejmé, že na pomyslném žebříčku oblíbenosti mezi členskými zeměmi neobsazuje první příčky, ale dokonce se jí povedlo tento velmi kritický pohled, do jisté míry zvrátit. V řadě oblastí Česká republika předčila ne jedno očekávání a dokázala si obhájit, že na půdě tohoto celosvětově významného evropského společenství má své právem dané místo. Po nedávném skončení druhého předsednictví by se Česká republika měla blíže zaměřit na své osobní zájmy a vymezit si vlastní priority směřující k její celkové dlouhotrvající prosperitě. I nadále by tak ČR měla pokračovat v budování si co nejlepšího jména na poli EU. Protože jak již bylo zmíněno, Rada funguje na bázi stálého vyjednávání, jehož je každá členská země součástí, a to i když není zrovna zemí předsedající. Rotační princip zároveň ČR zaručuje další předsednické mandáty, z nichž první by měl (za předpokladu současného počtu 27 členských států EU) proběhnout v první polovině roku 2036. Nyní můžeme jediné doufat, že se ČR již potřetí neocitne v předsednictví probíhajícím v době světových krizí a opět se jí podaří předat předsednickou štafetu se vztyčenou hlavou.

Cizojazyčné resumé

The central topic of this bachelor's thesis is EU and the Presidency of the Czech Republic in the Council of the European Union during the years 2009 and 2022. The thesis begins with a description of the longstanding relationship between the Czech Republic and the European Union, which has evolved over many decades. Subsequently, it provides important information about one of the European Union's key institutions – the Council of the European Union. An indispensable part of the Council of Ministers is its rotating presidency, which involves continuous negotiations led by the presiding country for a six-month term. This thesis mainly focuses on the two presidency periods held by the Czech Republic, during the first half of 2009 and the second half of 2022. Each of these periods is described in detail, particularly in the areas of preparations, program initiatives, results, and overall evaluations. The thesis culminates in a comparative analysis of both Czech Republic presidency periods, offering insights into the successes, challenges, and overarching impact of these terms on the Czech Republic and the European Union as well.

Seznam použité literatury:

FIALA, Petr, KRUTÍLEK, Ondřej a PITROVÁ, Markéta. *Evropská unie*. 3., aktualizované, rozšířené a doplněné vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2018. 990 s. ISBN 978-80-7325-450-6.

HAD, Miloslav, STACH, Stanislav a URBAN, Luděk. *Česká republika v Evropské unii: členství, přínosy a výzvy*. Praha: Český institut pro integraci EU, 2005. 181 s., 6, [18] 1. ISBN 80-254-6085-1.

KANIOK, Petr. *České předsednictví Rady EU – most přes minulost*. 2018. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010. 240 s. ISBN 978-80-210-5348-9.

KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2008. 173 s. Monografie; sv. 22. ISBN 978-80-210-4765-5.

KARLAS, Jan a kol. *Jak předsedat Evropské unii? Návrh priorit předsednictví ČR v Radě EU v roce 2009*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2008. 146 s. ISBN 978-80-86506-66-1.

LACINA, Lubor, STREJČEK, Petr a BLÍŽKOVSKÝ, Petr. *Učebnice evropské integrace*. 4. přepracované a aktualizované vydání. Brno: Barrister & Principal, 2016. 359 s. ISBN 978-80-7485-104-9.

MAREK, Daniel a BAUN, Michael J. *Česká republika a Evropská unie*. Brno: Barrister & Principal, 2010. 227 s. ISBN 978-80-87029-89-3.

POTUŽNÍK, Jiří F. *Mirek Topolánek – sto dní v čele Evropy: [100 dní s předsedou Evropské rady, aneb, Jak úspěšné tažení Čechů na mezinárodním poli zastavili Češi]*. [Praha]: WWA photo, [2009]. 148 s. ISBN 978-80-903963-5-7.

ZBÍRAL, Robert. *Institucionální rámec Evropské unie: právně-politologický pohled*. Praha: Linde, 2007. 239 s. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 978-80-7201-682-2.

ZBÍRAL, Robert. *Teorie a praxe vyjednávání v Radě Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2008. 215 s. Monografie; sv. č. 23. ISBN 978-80-210-4806-5.

Články:

KANIOK, Petr a Hubert SMEKAL. České předsednictví v Radě EU: politický standard, mediální katastrofa. *Politologický časopis* [online]. 2010, roč. 17, č. 1, s. 39-58 [vid. 2023-06-06]. ISSN 1805-9503. ISSN 1211-3247. Dostupné z: https://www.politologickycasopis.cz/userfiles/file/2010/1/Polcas_2010_1_pp_39_58.pdf

KANIOK, Petr. Eu Council Presidency As Agenda Shaper: The Case Of The Czech Eu Presidency. *CEU Political Science Journal* [online]. 2014, vol. 9, no. (3/4), s. 209-233 [vid. 2023-06-06]. ISSN 1818-7668. ISSN 1992-3147. Dostupné z: <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=e5h&an=111380710&scope=site>

Zahraniční literatura:

ELGSTRÖM, Ole, ed. *European Union council presidencies: a comparative perspective*. London: Routledge, 2003. viii, 210 s. Routledge advances in European politics. ISBN 0-415-30990-5.

HAYES-RENSHAW, Fiona a WALLACE, Helen. *The Council of Ministers*. 2nd ed. Houndmills: Palgrave Macmillan, 2006. xx, 392 s. The European Union series. ISBN 0-333-94865-3.

OLSEN, Jonathan. *The European Union: politics and policies*. Seventh edition. New York: Routledge, Taylor & Francis Group, 2021. xxix, 314 s. ISBN 978-1-138-34031-2.

PUETTER, Uwe, ed., SAURUGGER, Sabine, ed. a PETERSON, John, ed. *The institutions of the European Union / edited by Dermot Hodson, Uwe Puetter, Sabine Saurugger, and John Peterson*. Fifth edition. Oxford: Oxford University Press, [2022], ©2022. xxix, 474 s. The new European Union series. ISBN 978-0-19-886222-2.

Zahraniční články:

SCHOUT, Adriaan a VANHOONACKER, Sophie. Evaluating Presidencies of the Council of the EU: Revisiting Nice. *Journal of Common Market Studies*. 2006, roč. 44, č. 5, s. 1056. ISSN 1468-5965.

Seznam použitých internetových zdrojů:

Aktuálně.cz. Online. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/>.

Centrum pro výzkum veřejného mínění Akademie věd ČR. Online. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/>.

Česká televize. Online. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/>.

Dům zahraniční spolupráce. Online. Dostupné z: <https://www.dzs.cz/>.

Institut pro evropskou politiku EUROPEUM. Online. Dostupné z: <https://www.europeum.org/>.

Knihovna Václava Havla. Online. Dostupné z: <https://www.vaclavhavel.cz/>.

Ministerstvo obrany a Armáda ČR. Online. Dostupné z: <https://www.army.cz/>.

Ministerstvo vnitra České republiky. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/>.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Online. Dostupné z: <https://mzv.gov.cz/jnp/>.

Oficiální stránky českého předsednictví 2022. Online. Dostupné z: <https://parleu2022.cz/cs/uvod/>.

Oficiální stránky Evropské unie. Online. Dostupné z: https://european-union.europa.eu/index_en.

Oficiální stránky Rady EU a Evropské rady. Online. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/>.

Techmania science center. Online. Dostupné z: <https://techmania.cz/cs/>.

Tvoříme Evropu. Online. Dostupné z: <https://tvorimeevropu.cz/>.

Universitas – Magazín vysokých škol. Online. Dostupné z: <https://www.universitas.cz/>.

Vláda České republiky. Online. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/>.